

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam
296 szám.

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

Hétlő
1934. évi december 24

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegrészen 6 lej, páratlan (jobb) szövegrészen 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 'Brasov', Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82, szerkesztőség 83.

Ami Jamandi körül kavarog

Írta: Tanódy Endre

Kronikások feladata megörökíteni, mi történt és hogyan történt, még azt is, hogy miért történt, vagy a sokféle összehatások közül melyik ok váltotta ki a beteljesedéseket. Akik politikára vagyunk ítélve, inkább a patológiai tünetekkel kényserülünk foglalkozni. Megfigyelni, hol kezdődnek elváltozások az állami és társadalmi szervezetben, milyen hevesen indulnak és milyen szervezeteknek, milyen működéseknek az eltörzslése várható a nyomukban.

Szakmai nagyképűség nélkül el kell ismerni, hogy ami most csirázik, azt minden avatatlan szem is megláthatja. Mohó és mindent átítató nacionalizmus, amilyen itt még nem volt. A tömegek részben természetes, részben tenyésztett nemzeti ideológiája legerősebb volt az egyesülés éveiben, amikor a tulelégült vezetők és vezető rétegek mérsékelték és szabályozták a felszabadult indulatokat. Azután a leszegényedés általános és egyenlő elernyedésében eltompultak a jelszavak és indulatok, amire most következik a fordított folyamat. A vezető és egyre rosszabbul élő vezető rétegek kezdik szítani a nemzeti türelmetlenséget.

Husz év helyi tanulságai és a világfolyás kiemeztetett leirakodásai megmutatják, hogy elvi, érzelmi és eszméletbeli nacionalizmus nem hatnak többé. A nacionalizmus azért lett kifejezett európai képzetében nacional-szocializmus, mert nemzeti ideálok mellett nemzeti kenyeret, sőt vagyonot ígér. A cél világos, ha az ut homályos is, viszont annál érdekesebb és lenyűgözőbb.

Készen kínálkozik ez az út azonban ott, ahol csak az alkotmány szavai szerint egységes a nemzetállam, de a valóságban milliós számu idegen népek állanak rendelkezésre, hogy a nemzeti jelszavakhoz anyagiakat is szolgáltatassanak. Mint nálunk.

És innen van, hogy előbb halkabban, azután hangosabban, előbb elszórt góccok, azután egymáshoz közeledve egész nagy felületeken meginduljon a nyílt tervezgetés a kisebbségi vagyon nemzet-történelmi alapokon való megrendszabályozására.

Egy interpelláció például: egy volt lapista, ma nemzeti-parasztpárti képviselő könnyedén interpellál, hogy miért nem sajátítja ki a kormány a nyugati határszélén fekvő kisebbségi birtokokat, hogy azokat román kézre juttassanak. Csak úgy könnyedén — mondom — mintha egyszerű közigazgatási mulasztásról van szó, mintha a kormány hanyagságból nem gondoskodott volna arról, hogy a községekben meg legyen a tűzoltó minimax szerkezete.

Minden aggály nélkül az alkotmánnyal szemben, amely nemcsak azt mondja ki, hogy egységes nemzeti állam vagyunk, hanem azt is, hogy a törvény előtt egyenlők vagyunk. Olyan törvényt tehát, amely nemzetiség szerint sajátítja ki az emberek vagyonát, alkotmányellenes. Nem valószínű, hogy ilyen törvényt hozzanak a liberálisok, vagy engedjenek, már pedig bizonyára hoznák, ha valamiképpen össze lehetne egyeztetni az alkotmánnyal. És épen az a jó az alkotmánynak, hogy miként a Sibilla könyvei, részletekben elégethető, de az utolsó, ami marad belőle, még mindig nagyobb érték, mint a legbőlebb önkény. De kezdetnek ez az interpelláció is valami.

Legalábbis karácsony utánig

Elhárultak a nehézségek a kormány utjából

— állapították meg a Tatarescu lakásán tartott miniszteri értekezleten. Maniu a szeretetről beszélt, de élesen megtámadta a kormányt kolozsvári nyilatkozatában

„Senkit nem kényszerítettünk kölcsönjegyzésre” — jelentette ki Slavescu pénzügyminiszter

Bukarest, december 23.

Az utolsó 24 órában hírek terjedtek arról, hogy Titulescu Jamandi beszéde miatt Genfből táviratilag benyújtotta lemondását. A külügyminiszternek ebből az állítólagos lépéséből egyes körök messzemenő következtetést vontak le, így többek között arról is beszéltek, hogy küszöbön áll a kormány lemondása.

Hivatalos helyen ezeket a híreket ma a legerősebben megcáfolták. Kijelentették, hogy egy pillanatig sem volt szó Titulescu lemondásáról. A külügyminiszter viszonyát a kormánnyal a legteljesebb bizalom jellemzi.

Az sem igaz, hogy Tatarescu egymásután háromszor jelent volna meg az uralkodónál kihallgatáson. A miniszterelnök a napokban mindössze egy ízben volt audiencián, amikor a király ebédén látta

vendégül. A királyi palotából a hadügyminisztériumba hajtatott, ahol késő estig dolgozott.

Az Adeverul azt írja, hogy bár a kormányválságról elterjedt hírek tényleg nélkülöznek minden alapot, nincs kizárva, hogy

Tatarescu palóra váltja régi tervét és az ünnepek után átszervezi a kormányt.

Kabinetjét olyan elemekkel akarja felfrissíteni, melyek ezidőszent nem tartoznak a liberális párt kötelekébe. Ha tervéhez sikerül megnyernie az uralkodó hozzájárulását, úgy ez azt jelentené, hogy a legfőbb alkotmányos tényező továbbra is bizalommal van a miniszterelnök iránt.

Jamandi miniszter ma délelőtt külföldre utazott, ahol egyik előkelő szanatóriumban hosszabb időt szándékszik tölteni.

„Ne támadjunk másokat igazságtalanul” — hangoztatta Maniu hangulatos karácsonyi nyilatkozatában

Maniu Gyula, aki Pop Ghita volt kultuszminiszter és a nemzeti-parasztpárt erdélyi szárnyának több előkelősége társaságában hagyta el a fővárost, ma Kolozsváron fogadta a sajtó képviselőit és hosszasan nyilatkozott az időszerű politikai kérdésekről.

Kijelentette, hogy Kolozsvárról Badacsonyba utazik, ahol családi körben fogja eltölteni a karácsonyi ünnepeket. Vár-

ja ezeket a napokat, mert a falu csendjében, az otthon melegénél lelke újraszületik és friss erőt nyer a napi küzdelmekhez. Ami ma történik a nagyvilágban, ellentétben áll a békéről és az emberek közötti megértésről szóló keresztényi mondásnak. Az emberiség elfelejtette a keresztény vallás nagy tanításait, megfedkezett a felebaráti szeretet nagy követelményeiről. Soha nem jött jobb

időben ez a nagy ünnep. A szeretet ünnepe ugyan alkalmat ad arra, hogy mindenki számot vessen önmagával és utat mutasson a nagy igazság felé, mely arra int bennünket, hogy

másokat igazságtalanul ne támadjunk, tartsuk tiszteletben embertársaink jogait, de ugyanakkor védjük meg saját hitünket és jogainkat.

MIÉRT VONULT VISSZA?

— A nemzeti-parasztpárt állandó bizottságából való kivonulás következménye volt azoknak az elveknél, amelyeket ma is felemelt fővel vallok enyéimnek. Egy vezető szerepet betöltő testület tagja

véleményét köteles nyilvánosan is kifejezésre juttatni,

a hozott határozatokat tiszteletben tartani, vagy legalább is köteles nem beszélni és tartózkodni a nézeteivel ellentétben álló megnyilatkozásoktól. Vissza kellett vonulnom, hogy megőrizsem szólásszabadságomat, amelyet egyébként a párt is elismert és kifejezésre juttassam a bizottság és közöttem fennálló véleménybeli különbséget.

„AZ ÁLLAMOT NEM ÉRTE KÁROSODÁS”

— Mi a véleménye elnök urnak a Skoda-ügyről? — kérdezték az újságírók.

— A Skoda-ügy parlamenti vitája — válaszolta Maniu — alkalmat ad a nemzeti-parasztpártnak, hogy mint vádló léphessen fel azokkal a kormányokkal és

folyamat világosan diagnosztizálható. Kérdés, mennyi idő kell neki, míg kitevényszerű és meghozza a sorvadást, mindenekelőtt a mienket.

Ahol nincsenek pontos törvényszerűségek, ott a babona és előítélet lépnek helyettesítőnek. Az előérzetek és a fatalizmusok. Ezeknek a szuggesztioja az, sugja, hogy egyik karácsonytól a másikig eljutunk a kezdettől a végig. Nap-tárbölcselet ugyan, de jobb nincsen a jóslásokra. Szabad legyen ezt fenntartani azoknak a tárgyalási kilátásoknak az ellenére, amelyek a jövő év elején állítólag megindulnak. Lehet, hogy valami történni fog az iskolával és egyházzal, de mi lesz a szülővel és a hivekkel?

Ennek a kérdésnek kell eldőlnie, ma már a nacionalizmus leszálta a lelkiekből és szellemiekből az anyagiakhoz és lehet, hogy könnyen enged a lelkiekből — valamit, hogy az anyagiakban elvehessen mindent.

Fessék kívágni és eltenni!

13. sz. SZELVÉNY a B. L. decemberi regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 db decemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934. decemberi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszedhető a B. L. kiadóhivatalában: a B. L. kiadóhivatalában (Calea Moșilor 59), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10) Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteni, a 4 lej befizeték az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan módon kapják meg, mint az újságot.

pártokkal szemben, amelyek a békeszerződések aláírása óta eltelt évek során nem tartották szükségesnek, hogy a hadsereg kérdésével komolyan foglalkozzanak. Az én kormányom volt az első, amely a szivügyének tekintette a hadsereg modern felszerelését és ez irányú tevékenységre ma is büszkén hivatkozom. Ellenfeleim és pártom ellenségei most politikai fegyvert akarnak ebből kivácsolni és a rendelést jogcímnek használják fel arra, hogy leterítsenek. A parlamenti vizsgálóbizottság munkája folyamatosan azonban kitűnt, hogy a vádak alaptalanok, az államot nem érte károsodás és pártunknak egyetlen tagja sem üzérkedett befolyásával.

„BOILA MAJD SZÁMOT AD ÜGYEIRŐL A TÖRVÉNYES FÓRUMOK ELŐTT”

— Ezt jól tudják ellenfeleink is, akik most arra törekcsenek, hogy Boila Romuluszt belekeverjék ebbe az ügybe, bár kitűnt, hogy Boilának semmi szerepe nem volt a rendelésben, egyébként pedig ő maga kérte vagyonának felülvizsgálását. Mindenesetre erősen tiltakozom az ellen, hogy akár engem, akár a pártot magánsejtelmek ütleivel azonosítsák. Boila és a pártnak bármelyik más tagja személyében felelős cselekedeteiért. Jól tudom készakarva és rosszindulattal történni ez az általánosítás. Hamis érveket gyártanak nem létező bűnök bizonyítására. Csapda ez, amelybe nem esünk bele. A Skoda-rendelés szabályszerű volt és érte vállalom a felelősséget. Boila pedig az ő ügyeiről majd számot ad a törvényes fórumok előtt.

MANIU REMÉNYTELENNEK LÁTJA A KORMÁNY HELYZETÉT

— Hogyan ítéli meg elnök ur a kormány helyzetét? — tették fel az utolsó kérdést az újságírók.

— A kormány helyzetét, őszintén és tárgyilagosan beszélve, reménytelennek látom. Nemzeti szempontból a defetizmus lejtőjére csuszott, politikailag pedig napirenden vannak a miniszterelnök és a kormánypárt elnöke között a torzalkodások. Tatarescu kormánya gazdasági és pénzügyi téren katasztrofális helyzetbe juttatta az országot. Nincs kereseti lehetőség, a lakosság nagy része legelemibb szükségleteit sem tudja kielégíteni, növekszik a drágaság, a költségvetésben hiányok jelentkeznek, a hivatalnokok csak nagy késedelemmel kapják kézhez fizetéseiket, a bel- és külföldi kereskedelem vegetál.

az ostromállapot és a cenzura pedig megakadályozza, hogy a fájdalom és az elégedetlenség hangja megszólaljon.

Ilyen körülmények között más államban a kormány egy napig sem maradhatna meg helyén. Mi lesz a Tatarescu-kormány sorsa, nem tudhatjuk. Reméljük, hogy hitünk megnyitja az ég kapuit... — végezte nyilatkozatát Maniu.

*

A Tempó úgy értesül, hogy Maniu karácsonykor nagyobb erdélyi küldöttség keresi fel Badacsonyban.

A lap szerint az ünnepek után azonnal összehívják a nemzeti-parasztpárti állandó bizottságát.

Nem lehet fokozni az adóterheket — állapítja meg a pénzügyminiszter

Slavescu Viktor pénzügyminiszter a sajtó részére expozé tartott a belföldi kölcsön eredményéről. Mindenekelőtt megállapította, hogy a kölcsön lebonyolításával a kormány programjának igen fontos pontját valósította meg. A költségvetés összeállításával az állam nézetén volt, hogy

nem lehet tovább fokozni a terheket, mert az ilyen irányú intézkedések az adóalanyok tönkretételéhez vezetnének.

Ellenkezőleg, megértő és a helyzet valóságait szem előtt tartó pénzügyi po-

litikával oda kell hatni, hogy a termelő elemekre nehezedő kötelezettségeket elviselhetőbbé tegye az állam.

Románia a fejlesztés és az újjászervezés korszakát éli, így minimális szükségleteinek fedezéséről okvetlenül gondoskodnia kell. Ha az állami bevételek fedezik is a napi kiadásokat, ezzel még nincs megoldva a kérdés, mert a nemzeti jellegű munkálatok és beruházások problémája nyitva marad, így nem nyer megoldást a hadsereg kérdése sem. A költségvetésen túlmenő áldozatokra van tehát szükség, amelyből a jövő nemzedéknek is ki kell vennie a maga részét.

Végösszegben 3 milliárd 740 millió lejt eredményezett a belföldi kölcsön

Tekintve, hogy a kölcsönnek külföldi piacokon történő kibocsátása nem lett volna sem hasznos, sem észszerű, a belföldi kölcsön megoldásához kellett folyamodni, melynek többek között az volt a célja, hogy

a forgalomból kivont összegeket ismét visszajuttassa a pénzügyi élet vérkeringésébe.

A kölcsön kibocsátásának a módját a legapróbb részletekig áttanulmányozták a gondoskodtak arról, hogy a kölcsönjegyzők részére a legnagyobb előnyöket biztosítsák. A miniszter kiemeli azt a nagy támogatást, amiben a sajtó részesítette a kormányt a kibocsátás egész tartama alatt.

A belföldi kölcsön végösszegben 3 milliárd 740 millió lejt eredményezett, amelyből 3 milliárd 500 millió

készpénzben folyt be, 240 millió lejt pedig a természetbeni hozzájárulások értékét képviseli.

Egyes iparvállalatok ugyanis saját elhatározásukból ajánlatot tettek, hogy a náluk eszközölt állami megrendelések ellenértékét kölcsönkötvényekben és a kibocsátási árfolyam alapján egyenlítsék ki az állam.

A miniszter tiltakozik a vád ellen, mintha a közhivatalnokokat és a nyugdíjasokat kölcsönjegyzésre kötelezte volna. Az állami tisztviselők havi javadalmazása közel másfélmilliárd lejt tesz ki, ezzel szemben csak 794 millió lejt jegyeztek. Hasonló a helyzet a nyugdíjasoknál is, akik összesen 9 millió 780 ezer lejt jegyeztek, holott a folyósítandó nyugdíjak összege havonként több mint 600 millió lejre rug.

Hogyan osztják fel a kölcsönt?

Ami a kölcsön felosztását illeti, a kormány úgy döntött, hogy 2 milliárd lejt juttat a hadseregnek, 350 milliót a mezőgazdaságnak, 220 milliót iskolai és egyházi célokra, 125 millió lejt a közegészségügyi miniszteriumnak, 250 milliót pedig a jegybankkal szemben fennálló állami adósság kiegyenlítésére és egyben a lej megerősítésére fordít. Ugy véli, hogy ezzel a kormány eleget tett az országgal szemben vállalt kötelezettségének és módot nyújt arra, hogy a hadsereg maradéktalanul teljesíthesse nagy nemzeti hivatását.

A közoktatásügyi miniszterium rendelkezésére bocsátott összeget iskoláépületek befejezésére, illetve kijavítására használják fel.

75 milliót a kolozsvári, csernovici és

jasi egyetemek között osztanak fel.

Expozéja végén Slavescu kijelentette, hogy meg van elégedve a kölcsön eredményével, amelyben az ország bizalmának megnyilvánulását látja. A kormány gondoskodni fog arról, hogy minden bűni rendeltetésének megfelelő helyre jusson. Aláveti magát a legszigorúbb ellenőrzésnek és ecébből mielőbb parlament elé terjeszti a kölcsön hovatfordításáról intézkedő törvényjavaslatát.

Egyelőre megszüldült a kormány helyzete

Tatarescu miniszterelnök lakásán szombaton délután 3 órai kezdettel értekezlet volt, amelyen résztvett a kormány valamennyi számottevőbb tagja. Kiszivárgott hírek szerint a belpolitikai

sege volt. Meg kell őriznie polgártársait az idegen politikai elvek mérgétől.

Mr. Rockefeller az idén is dühös vitát okozott egy hasonló tilalmával, de most már, a jelek szerint, ő húzta a rövidebbet. Az történt ugyanis, hogy nem Leninnel, hanem magával a szerelem istennőjével, Vénusszal került szembe...

A Radio Citynek abban a részében, amelyet Fórumnak neveznek, Newyork műkereskedői hatalmas kiállítást rendeztek. A nagy városnak csaknem minden régiségkereskedője kiállítási fiúként bérelt ebből az ünnepélyes alkalmából s ha a kiállítás nem is mutatott valami egységesen megszervezett képet, meg kell hagyni, hogy bámulatos anyagot mutatott be a közönségnek a kínai kerámiától kezdve a modern utazókészletekig és az orosz cári ékszerektől a XIV. századbéli német ötvösművészet gazdagságáig. Egyesek azt állítják, hogy az amerikai gyarmatokról származó modern butorok nem éppen illettek össze a nagy francia királyok névéhez fűződő stílusokkal, de ez mit sem változtat azon, hogy a kiállítás érdekes és — ami Amerikában a legfontosabb szempont — a maga nemében hosszú idő óta a legnagyobb is volt.

Minden amerikai dolognak megvan a maga külön nagy szenczációja. Ebben az esetben a szenczáció a „samosi Vénusz” volt, egy gyönyörű, csaknem teljes egészben megmaradt antik görög szobor, amely nem kevesebb, mint 150 ezer dollárra becsülték a szakértők. A szerelem istennőjét ábrázolja, amint kiemelkedik a hullámokból.

Vénusz ilyen alkalmakkor nem szokott

helyzetet és a napirenden levő problémákat vitatták meg s megállapították, hogy a kormány pozíciója nincs veszélyben. Az utóbbi napokban támadt nehézségeket sikerült leküzdeni.

Beavatottak úgy tudják, hogy karácsony utánig nem következhetik be semmi, ami valamilyen változást idézhetne elő. Erre mutat egyébként az is, hogy Bratianu Dinu, a kormánypárt elnöke, vasárnap reggel udvari vadászatra utazik Konstanca környékére.

A Lupta szerint mintegy két napja az a hír terjedt el politikai körökben, hogy a Londonból és Párisból hazatérőben levő Franasovici közlekedésügyi miniszter Bécsben találkozott Mirtóval, Tileával és más ellenzéki politikusokkal s bizonyos közös politikai kombinációkról tárgyalt velük. Ezt a híresztelést most kormánykörökből határozottan cáfolják. A közlekedésügyi miniszter nem is érintette Bécsét.

Öngyilkosságot kísérelt meg az aradi városligetben egy maros- vásárhelyi matróna

Arad, december 23.

Az aradi városliget egyik padján szombaton délelőtt eszméletlen állapotban akadtak rá Braun Rozália 60 éves marosvásárhelyi uriaszonyra. Kihívták a mentőket, akik hamarosan megállapították, hogy a matróna valamilyen ismeretlen méreggel mérgezte meg magát, minden valószínűség szerint öngyilkossági szándékkal. Többet a megindított vizsgálat ezideig megállapítani nem tudott, mert az uriaszony még mindig nem tért magához s így kihallgatni nem lehet.

Az orvosok biznak abban, hogy megmentik az életnek s talán fény derülhet így arra is, hogy miért akarta eldobni magától az életet az idős matróna s miért éppen Aradon kísérelte meg az öngyilkosságot?

BOMBÁK ROBBANTAK BÉCSBEN

(Bécs) A városi magasvasuton és a Wahringer Gürtelen 3, Florisdorfbán pedig 6 óraműre beállított pokolgép robbant. A robbanások szerencsére alig okoztak kárt. A bécsi rendőrség véleménye szerint a pokolgépes merényleteket kommunisták követték el, akik így akartak tüntetni Starhemberg herceg alkancellár beszéde ellen, amely a munkásoktól való kibékülést hangsúlyozta.

éppenséggel sok ruhát viselni és így a „samosi Vénusz” is meglehetősen ruhátlan hölgy. Testének egyes részeit azonban szelvényes és gazdag redőzetű fátyol takarja és a maga egészében a legnagyobb tisztaság és szépség kifejezője.

A kiállítás rendezői tisztában voltak a klasszikus szobor jelentőségével — 150 ezer dollár! — és ezért életnagyságban lefényképezték és rányomtatták a kiállítás hatalmas plakátjára is. A Radio Cityben azonban semmisen történt Mr. Rockefeller tudta nélkül s így Vénusz királynő a petróleum-király szigorú ítélőszéke elé került. Mint vádlott, természetesen, mert Mr. Rockefeller meggyőződéses puritán, aki aligha érthet egyet Vénusz-asszony praktikájával.

Mr. Rockefeller alapos megfontolás után kimondta, hogy a samosi Vénuszt nem szabad kiállítani és hogy a plakátokat meg kell semmisíteni. Ezt szaknyelven úgy hívják „bestampolni”. Mindez a Vénusz miatt történt...

A görög istennő azonban nemcsak két ezer év előtt lezajlott fiatalok között, hanem még ma is rendkívül veszélyes ellenfél. Megtréfálta Mr. Rockefellert. A közönség ugyanis, amikor meghallotta, hogy mi folyt e a kulisszák mögött a petróleum és az örök emberi szenvedély legfőbb parancsolói között, természetesen megrohanta a kiállítást, hogy vajjon igaz-e a hír. Tényleg elrejtették-e a samosi Vénuszt az érdeklődők szeme elől.

A kiállítás legnagyobb eseménye így mégis Vénusz lett. Vénusz, a láthatatlan. Mindenütt keresik. Még talán a modern utazókészletek üvegcséi között is...

Felfüggesztették állásától

a fasizmusellenes tevékenysége miatt letartóztatott
Constantinescu-Jasi kisenevi teológiai tanárt

Bukarest, december 23.

A hadügyminisztérium közbelépésére a köz-
tatásügyi minisztérium felfüggesztette állá-
sától Constantinescu-Jasi kisenevi teológiai
tanárt, aki vezető szerepet játszott a fasizmus-
ellenes mozgalomban. Amint ismeretes, a ne-
ve teológiai tanárt a baloldali szervezetek

feloszlátása után egy nála tartott házkutatás
eredményeképpen letartóztatták s most is a
kisenevi hadbíróság börtönében ül, ahol két
héten át éhségstrájkolt, szabadonbocsátása
érdekében.

Constantinescu-Jasi felfüggesztése január el-
sőjével lép életbe.

Lelőtték saját udvarán a lippai nyugal- mazott görög katolikus lelkészt

Arad, december 23.

Szombaton reggel fél hét órákor véres rab-
tatmadást kísérelt meg ismeretlen tettes Cio-
canu György 69 éves lippai nyugalmazott lel-
kész ellen. Az öreg pap udvarán sétált a kora
reggeli órákban, amikor valaki, néhány lépés-
nyi távolságról rákiáltott:

— Fel a kezekkel! Adja ide minden pénzét!
Az öreg lelkész annyira megrémült, hogy

nem tudta felemelni a kezét. Aztán talán me-
nekiülésre gondolt, mert megfordult,

a támadó azonban abban a pillanatban már
tüzelte is és a golyó az öregember tüdejét
furta át.

Ciocanut súlyos állapotban szállították kór-
házba, az elmenekült támadó után nyomoz a
rendőrség.

Fantasztikus bűnügy Nagykárolyban!

Három előkelő nagykárolyi ur fel akarta robbantatni az ottani papirgyárat

A felbérelt munkások egyike leplezte le az összeesküvést
A rendőrség egyelőre csak ennyit mond: Brassóig vezetnek a szálak

Nagykároly, december 23.

Nagykárolynak szokatlan, szinte hihetetlen
szeszácója van. Szombaton délután a rendő-
rség őrizetbe vett egy munkásembert, aki —
saját elhatározásából — egy összeesküvésről
és egy tervezett merényletről rántotta le a
pletet. A merényletben ő is részes lett volna,
közben meg nem gondolja a dolgot s nem
esetül többre szabadságát, mint azt a pénzt,
amelyet ígértek neki.

Legalább is így szólnak ebben a pillanatban,
hogy az elképesztő hírek, amelyek érthető iz-
galomba hozták nemcsak Nagykárolyt, hanem
az egész megye lakosságát. Az a tény, hogy
a rendőrség is bekapcsolódott a dologba és
szorgalmasan nyomoz, bizonyos komoly színe-
tetet ad a dolognak, noha hivatalosan még
nyilvánlagban nem adtak ki adatokat az ügy-
ről, sőt nem árulják el a munkás nevét sem.
Az eddigi vizsgálat adatainak hiányában

aztán érthetően fantasztikus hírek keringenek.
Többek között komoly források is úgy tud-
ják, hogy

a munkás vallomása szerint három előkelő
nagykárolyi ur szötte az összeesküvést az
ottani Weisz-testvérek birtokában levő pa-
pirgyár ellen.

Ez a három előkelő ur bérelte volna fel a
rendőrségen levő munkást és néhány társát,
hogy robbantsák fel a gyárat. A rendőrség
természetesen az összeesküvő urak nevét sem
adta ki még. Nagykárolyban azonban úgy
tudják, hogy egyik a három közül nemrég
még előkelő állást töltött be és akinek még
ebből az időből komoly nézeteltérései voltak a
gyárral. A hírek szólnak az összeesküvés és a
merénylet való felbujtás valószínű okáról is.
Eszereint a nagykárolyi papirgyár semmiképpen
sem csatlakozott a papir-kartellhez és ezzel

hívta ki maga ellen az érdekeltek haragját.
Érdekes, hogy a rendőrség az újságírók kér-
dezősködésére megtagadta ugyan a felvilágo-
sítást, annyit azonban megengedett magának,
hogy jelezze a dolog nagy „horderejét”. Az
egyik rendőrtiszt ugyanis kijelentette, hogy
bár a vizsgálat még erősen kezdeti állapot-
ban van, annyit elárulhat, hogy a

„szálak egészen Brassóig” vezetnek.

Nagykároly és környéke természetesen nagy
izgalommal várja a dolog tisztázódását, helye-
sebben a nyomozás eredményét, hiszen az sem
lehetetlen, hogy valamilyen ravaszul kieszt
zsarolási kísérletről van szó.

A rendőrséget egyébként az érdekelt papir-
gyár igazgatója figyelmeztette a nagyszabású
tűndőre. Az őrizetbe vett munkás ugyanis
először a papirgyár igazgatójánál jelentkezett
titkáival.

Lényegesen enyhítette a kolozs- vári tábla a monstre feketeszesz pör vádlottjainak büntetését

Kolozsvár, december 23.

Az ítélet tábla harmadik tanácsa szom-
baton délelőtt hirdetett ítéletet abban a
monstre feketeszesz-ügyben, melynek 59
vádlottja a szászfencsi, szászlonai és gya-
lói szeszgyárosok és alkalmazottaik közül
került ki.

Az ítélet majd minden vádlott bünte-
tését leszállította. Így Farkas Lajost, Rot-
schild Sándor és Salamon Mór 2-2 évi
fogházbüntetését 10-10 havi fogház-
büntetésre szállította le a tábla.

A törvényszék egy-egy évi fogházra
ítélte annakidején Farkas Sámuel, Barai
Lajos, Rosenwasser Lajos és Rosenwasser
Mózes vádlottakat az ítélet tábla hat-hat
hónapra enyhítette az elsőfoku ítéletet.

Weinstein György két éves, Strohl
Mór egy éves büntetését 4-4 hónapra
szállította le a táblai ítélet.

A kisebb vádlottak közül Gáspár Ist-
ván, Boér Nándor, Hirsch Jenő, Socol
Ioan, Brodan Pantilimon, Salamon Ár-
min, Schwartz Izsák és Schwartz Vilmos
— a törvényszék ítéleténél kisebb bün-
tetést — két-két hónapot kapott.

A többi vádlott büntetését is leszállí-
tották. Ezenkívül öt vádlottat felmentett
a tábla, míg öt vádlott esetében helyben-
hagyta a törvényszék felmentő ítéletét.
A tábla által ismételt vádlottak a Sem-
mit-székhez fellebbeztek.

LAPZÁRTAKOR

WASHINGTONI KORMÁNY-
KÖRÖKBEN

igen nagy idegességet keltett a japán ko-
ronatanácsnak az a határozata, amellyel
Japán felmondja a washingtoni flotta-
egyezményt. Alaszka képviselője, Dia-
mont szenátor, sürgős védelmet kért a
kormánytól Alaszka részére s hangsü-
lyozza, hogy Alaszkának flotta-bázisra
van szüksége, mert csak így lehet ellen-
súlyozni a japán terjeszkedési vágyat.
Az amerikai politikusok között egyb-
ként az a vélemény alakult ki, hogy Ja-
pán a jövő évben nem szabad meghívni
a flotta-egyezmény folytatolagos tárgya-
lásaira, hanem helyébe lehetőség szerint
a Szovjetszövetséget és Németországot
kell bevonni.

A BERLINI LAPOK SZERINT

Faulhaber müncheni hercegérsek az
Augsburger Postzeitungban karácsonyi
nyilatkozatot közöl, amelyben hangsü-
lyozza, hogy Hitler már három ízben há-
rította el Németországot és a világ feje
felől a háborús veszedelmet. Az érsek sze-

rint valódi, igazságos és tartós békeállá-
potra van szükség s ennek érdekében
Hitler olyan munkát fejtett ki, amelyért
hálás lehet neki a világ.

A LEZUHANT

HOLLAND REPÜLŐ-CSODA

romjai közelében — amint rutbahi jelen-
tések mondják — megtalálták két utas-
nak és két alkalmazottnak a holttestét.
A többi holttestek a roncsok alatt voltak.
Feltűnő, hogy a gép légszavarja és kera-
koi a szerencsétlenség színhelyétől jelen-
tős távolságban heverték. A lezuhant gép
mellé katonai repülőgépek szállítottak le
s az utasok értéktárgyait, valamint a
pótszállítmányt magukhoz vették.

SAARBRÜCKENBŐL JELENTIK,
hogy szombaton megérkezett oda a své-
dek 250 főnyi karhatalmi csapata. A své-
dek kijelölt állomáshelyekre Metlach-
ba, Merzigbe és Bechingenbe továbbí-
tották. A reggeli órákban érkezett meg
az olasz gránátosok egyik osztaga s nem
sokkal azután az angol csapatok utolsó
része is. Az angolokat magában Saar-
brückenben szállásolták el.

Egészségünk nagytartóssága kérdéseinek könnyen érthető felvilágosító ismertetése.

**Hogyan kerülhetjük el a
korai öregedést?** Irta:
Dr. Káldor Miklós
orvos

Mindenkét érdeklő probléma a leghozzáértőbb és legszakavatottabb orvos tollával könnyen
érthető, világos és szórakoztató stílusban megírva.

Kapható a BRASSÓI LAPOK könyvostátyában, Brassó, Kapu-u. 34-66.

A tudtoll és
írógép

írasteljesítményének
aránya azonos a régi
batterias rádiócső és
a modern „Class B”
CB sorozatu

TUNGSRAM

rádiócső

teljesítményének arányával

Pillangókisasszony manlicherrel

*

Japán — mondtuk és megjelentek
képzeletünkben a miniatűr kertescskék,
teaházak, lampionok, virágzó gyümölcs-
fák és az édes, különösnevű, ferdesze-
mű nők. Nagy pillangó-öves kimonókban
tipegő aprólábuk. Nem is adhatnak
ilyen kedves neveket máshol: Suzuki,
Mitsukó... ilyen csengetyűszóhoz hasonló
neveket. Művész sem tud senki olyan fi-
noman rajzolni, mint Fujita, aki Páris
kedvence is. Igen. Még nem is olyan
rég, a miniatűrök és finom porcellá-
nok hazája volt Japán.

Ha ma kimondjuk, eszmetársítás ré-
vén nem a kertescskék és miniatűrök,
nem teaházak jelennek meg képzelet-
tünkben, hanem ez a szó: — dömping.
Dömping minden téren. Hatalmas ipari
fejlődés, de mindennél jobban fejlődik a
hadipar. És milyen alaposak!

A háborúra is ilyen szívós alaposág-
gal készülnek. Ezt tudja az egész világ
mégis borzasztóan leverő az a kép, a
mely mozi hirdőjében tör váratlanul
ránk, ahová azért mentünk, hogy Julius
Caesar és Cleopatra korába feledkez-
zünk kis időre. Nem sikerült. Különbö-
ző események között élünk ugrik a kö-
vetkező kép: A japán fiatal lányok
katonailag kiképezik, hogy meglássák
milyen jó katonák fognak majd belő-
lük válni szükség esetén. Ott masiroz-

— A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsár-
pangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fé-
hér nyelv, kábultság, fulladás, halvány aro-
szín, kedvetlenség a természetes „Ferenc Jó-
zsef” keserűvíz használatát által sok esetben
elmulik. Az orvosok világ a legnagyobb elismeré-
ssel nyilatkozik a magyar Ferenc József
vizről, mert hatása megbízható és rendkívül
enyhe.

nak el a szemünk előtt, lábukon faci-
pók, durva katona-nadrágban, egyfor-
ma fehér bluzban. Egyformán ütemesen
verik ki facipőikkel a taktust is. A má-
sodik kép, amikor egy őrmester a puská
kezelésére és célbalövésre tanítja őket.
Egyenként odalépnek, lerugják a faci-
póikat, szabályosan hasravágódnak és
célbalőnek. A célpontok torz cserépfé-
jek, ezek jelképezik az ellenséget. Em-
berfejeket ábrázolnak. Ha azután Suzu-
kinak vagy Mitsukónak sikerül eltalál-
nia a fejeket és azok darabokra hullva
legurulnak, hatalmas tapsba és ujjong-
gásba törnek ki a többiek. Mitsuko pedig
lesütött szemmel, szerényen, de öntuda-
tosan mosolyog a filmoperatőr felé. —
Büszke.

Borzasztó, döbbenetesen groteszk volt
ez az uniformizált lánytömeg, ahogy uj-
jongott és tapsolt. Mintha valaki a sa-
ját temetésén felülne a koporsóba és
énekelni kezdene.

Pillangó kisasszony manlicherrel a
kezeiben. Szegény pillangókisasszony, a
ki elfelejti, hogy az ellenség kezében is
fegyver lesz majd, vagy puskával a kéz-
ben talán biztonságosabb megfulladni a
mérgező gázoktól?

Erdélyi Ágnes

Még karácsony előtt megkezdik a kolozsvári munkanélküliek segélyezését

A munkaügyi minisztérium 125 ezer lejt utalt ki erre a célra

Kolozsvár, december 23.

A kolozsvári munkanélkülieknek örömhírt hozott a munkaügyi minisztérium átirata. Eszerint utasítást kapott a város vezetősége arra, hogy

a munkanélküliek segélyezését karácsony előtt okvetlenül kezdje meg. Erre a célra 125 ezer lejt át is utalt már a minisztérium.

A munkanélküliek segélyezésének kérdésével foglalkozó bizottság dr. Anca helyettes polgármester elnöklétével nyomban ülést tartott, melyen megjelent Bruder Ferenc, a szociáldemokrata munkások tartományi főtitkára és a munkások nevében kérte, hogy a segélyezést ne természetben, hanem pénzben adják. A bizottság még nem döntött ebben a kérdésben.

Vajda Ernő nem tud segíteni Fedák Sárin

Érdekes válasz a pesti művészek sürgönyére

Budapest, december 23.

Fedák Sári állítólagos hamis tanuskodása körül támadt bonyodalom ügyében most újabb fordulat állott be. A budapesti művészek és szinigazgatók Vajda Ernőhöz intézett táviratára megérkezett a válaszkábel, amely így hangzik:

Természetes és magától értetődő, hogy a hozzám küldött távirat aláíróira való tekintettel, mindent kész vagyok megtenni úgy Fedák, mint Aknay Vilma érdekében is, akiről, ugy látszik megfélekeztek. Én Fedák ellen soha nem harcoltam, hozzá semmi közöm nem volt. Ő rendezte a botrányt, ő működött közre abban a hajszában,

amely tönkre akarta tenni családi boldogságomat és egzisztenciámat. Le kell azonban szögezmem, hogy Fedák ügyében nem én szerepelek magánvándorként, hanem az eljárást hivatalból indította meg az ügyesség. Amikor ezt megállapítom, nem kezeimet akarom mosni, hanem a felelősséget háritom el magamtól. Én nem vagyok magánvándor és nincsen módom egy törvényes eljárás menetébe beavatkozni. Vajda Ernő Eddig az előzékenyhangú távirat, amely minden előzékenysége mellett edeskeveset segít a kínos helyzetbe került Zsaszán, aki azóta bizonyára százszor megbánta, hogy „elment Amerikába“.

A szatmári iparosok már megkapták a karácsonyi ajándékot

Dégre egy kis közmunka, amit nyilvános árlejtés nélkül az állami faipari szakiskola kap

Szatmár, december 23.

A szatmári iparosok — nemzetiségi különbség nélkül — megkapták már a karácsonyi ajándékot.

Olyan ajándékot kaptak, hogy egyhamar nem felejtik el. Nem is felejtették el egykönnyen, mert ennél az ugynevezett ajándéknál vérlázítóbb, igazságtalanabb, könyörtelenebb meglepetést nem készíthetett volna számukra a kormányzat.

Szatmár vármegye ugyanis az új és most készülő vármegyei székházát a butorberendezésének elkészítésére árlejtést hirdetett. A nyilvános árlejtés határnapját december 28-ra tűzték ki.

Az elkészítendő butorzat értéke másfél millió lejt.

Nagy pénz ez ma Szatmáron, ahol az iparosok nagyrésze nemcsak a rossz gazdasági viszonyok miatt szenved és nélkülöz, hanem szenved a fogházi rabok műhelyének üzleti versenyétől, a kontárokól és sok minden egyébtől.

Például a szatmári pék nem tud élni, mert a faipari iskola pékműhelyében perecet és kiflit is sütnék árusítási célzattal.

Szóval a szatmári iparosság nagyban készülődött a nyilvános árlejtésre. Már tárgyaltak az iparosok, hogy ki társul ki velük erre a másfélmillió megrendelésre? Másfélmillió készpénz. Szinte hihetetlen álmom ez ma a szatmári piacon. Érthető, hogy az iparosok számoltak, reménykedtek és terveztek.

De iparos tervez és a kormány végez. Angelescu közoktatásiügyi miniszter szatmári tartózkodása idején meglátogatta a faipari szakiskolát. A miniszter annyira meg volt elégedve a látottakkal, hogy visszaérkezve a fővárosba, átiratot intézett a belügyminiszterhez és kérte, hogy

a belügyminiszter a szatmári vármegyei butorberendezési munkálatait, a nyilvános árlejtés mellőzésével adja ki a faipari szakiskolának és az iskola műhelyének juttassa a másfélmillió megrendelést.

A belügyminiszter ilyen értelmű leiratot küldött Szatmár vármegye időközi bizottságához.

A miniszter akarata parancs.

A megrendelést most már egészen bizonyos, hogy a faipari szakiskola kapja. A faipari szakiskola műhelye valóban gyönyörűen dolgozik. Diákok, az iskola növendékei dolgoznak itt kitűnő tanáraik irányítása mellett és munkájuk művészi. De ugyanilyen szépen dolgoznak a szatmári iparosok is. Csak éppen sokkal több gondnal. Az iparosok ugyanis fizetnek adót, betegsegélyzést, viselik az összes állami és városi terheket. Soha senki sem kérde meg tőlük, hogy miből. A faipari iskolának viszont az iskola fenntartására kell a pénz. De miért nem ad az állam megfelelő segélyt ennek a kitűnő iskolának? Miért segélyezi úgy, hogy kiveszi egy sereg adófizető román és magyar iparos szájából azt a reménybeli kenyeret, amelyet a másfélmillió munka déli-bábjá megcsillagoltatott előtűk?

Amikor a miniszter leirata nyilvánosságra került, a város iparossága hallatlanul felháborodott. Tiltakoztak a protekció ilyen arányu megnyilvánulása ellen. Küldöttségileg keresték fel a vármegyei prefektust, aki mindent megígért. A vármegyei időközi-bizottság látva azt a nagy felháborodást, amit ez a leirat kiváltott, olyan értelmű határozatot hozott, hogy

„tájékoztatás céljából“ bekéri az ajánlatokat a szatmári iparosoktól is.

Tájékoztatás céljából.

A határozat nem biztatja sok jóval az elkeseredett iparosokat. Nem ezt várták. Nem tájékoztatás céljából kívánnak ajánlatot tenni. Ellenkezőleg.

Megrendelés céljából.

Azt mondják ezek az iparosok, hogy a diákok tanuljanak, de ne az iparosok bórén.

A szatmári iparosok szomorú karácsonyi ajándékot kaptak az idén a kormányzattól.

Csak az a kérdés, hogy kibírják-e?

(b.)

A bíró dilemmája:

A törvényre, avagy a szívére hallgasson az ítélet kimondásánál

Nagypárad, december 23.

Egyszerű kis per. Elvész a többi között a járásbírószágon: Kilakoltatás.

Horváth Gyula és felesége perli Kiss Esztert. Kiss Eszter nem akar kimenni a lakásból. Házbért nem fizet. Horváth Gyula kéri a tekintetes bíróságot, tegye ki az utcára a fizetést nem teljesítő Kiss Esztert!

A bíró egy pillanatra megáll. A sok akta között, a napirend között és hallgatja Kiss Esztert.

Kiss Eszter sir és törli a könnyeit, ahogy mondja: Négy gyermekem van, tekintetes bíró ur. A Horváth Gyula és a felesége apósom, meg anyósom. Mikor a férjem elvett, azt mondták költözzünk oda, az udvaron építhetünk magunknak valami kis kunyhót, ahol meghuzzuk magunkat. Építettünk is közös munkával a férjemmel együtt. Most azután a férjem összeállott valakivel. Otthagytam engem a négy gyermekkel egyedül, mit csináljak? Senkim és semmim. Most azután az apósom azt mondja, vagy fizetek a lakásért, vagy kitesz a gyerekekkel együtt az utcára télviz idején...

A bíró hallgatja Kiss Eszter vallomását és nyomban átlátja, hogy a per nem olyan „tisztá“ kilakoltatás, mint ahogy Horváth beállítja.

Azután kihallgatja Horváth Gyulát és a feleségét, akik váltig erősítgetik, hogy hát ha nem fizet Kiss Eszter, nem fizetik

utána az adót s lakoltassa ki a bíró ur. — Hát kilakoltatná az unokáit, kilakoltatná őket az utcára, akkor, mikor ezt a szerencsétlent otthagyták a fiuk?!

Horváték csak hümmögnek s a vállukat vonogatják...

A bíró látja, hogy itt nem lehet belátásra birni Horvátékat, ezért hát ő keres kiutat. A törvény értelmében ki kellene lakoltatni Kiss Esztert az utcára, a telbe a négy gyermekkel együtt, de a bíró ekkor egy másik törvényre gondol. Arra az iratlanra, amit a jogászok kifelejtettek s amivel nem számoltak, amikor ezek a törvények készültek.

S most keresi a jog paragrafusait, ahol összeegyeztetheti az írott törvényeket az iratlanokkal, ahol Horváték is megkapják az igazságukat és Kiss Eszter is benn maradhat a lakásban.

Elhalasztja a tárgyalást, újabb és újabb tanúk beidézését rendeli el és hi-

— Epe- és májbetegségeknek, epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József“ keserűvíz a hasi szervek működését élénkítő tevékenységre serkenti.

zonyítást akar azon a ponción, ahol Kiss Eszter férjével együtt közösen hordta a vályogot a családi udvarban megüti házhöz.

És egy pillanatra annak, aki ennek a bírónak a munkáját figyeli, jól esik arra gondolni, hogy vannak még bírák s ha kétségbeesetten és hajszoltan is rohan az élet, van néha egy ember, egy szív, egy bíró, aki megáll és emberi törvények után kutat.

Kilakoltatás, gyomorégés, savanyú felbőgörgés, gyomorgörög, puffadás, stb. alapos gyógyszere a

SALVACID

Túl-zsíros, nehezen emészthető ételek, romlott hús, romlott tészták, éretlen vagy romlott gyümölcsből származó gyomorrontások eseteiben óránként vegyünk be 2—3 szemet mindaddig, míg a panaszok (gyomorgörög, hányás, bevont nyelv, rossz szajiz) megszűnnek.

Eredeti üveg Lejt 150—
Kis tubus Lejt 50—

Gyors és biztos hatás

Mi újság Bukarestben?

DÖNTÖTTÉK A CALEA VICTORIEI ÉS A BRATIANU-SUGARUT ÁTÉPÍTÉSÉRŐL

Bukarest főváros közgyűlése újabb folytatódó ülést tartott, amelynek napirendjén a Bratianu-bulvár meghosszabbításának kérdése szerepelt. Mint ismeretes, ezt a főutvonalat, amely most csak a földművelésügyi minisztériumig, illetve a Coltea-kórházig vonul, a közbeeső régi utcák és háztömbök lebontásával a Mária-bulvárig akarják meghosszabbítani. Ezzel Bukarest legérdekesebb és leglátványosabb kereskedelmi üzletnegyedé fog eljutni és a közgyűlésen fel is olvasták a kereskedők beadványát, hogy legyenek tekintettel az egzisztenciális érdekeikre, amit Donescu főpolgármester meg is ígért. A közgyűlés megszavazta a lebontásra kiszemelt épületek közhasznú jellegét és néhány kisajátított ingatlan vételárát.

Ezután a Gib-kert és a botanikus kert közötti dombok rendezésére került a sor, ahol régebben tisztviselőknek sajátítottak ki házhelyeket. Több tanácsos javasolta, hogy a telekkiutalásokat vonják vissza, a dombokat alakítsák át közkertté és ott állítsák fel I. Károly király szobrát. Az egyik városatyja azon ellenvetésére, hogy a fővárosnak ma nincsen pénze ilyen költséges beruházásokra, Berceanu harmadik kerületi polgármester rámutatott arra, hogy Bukarestnek ma mindössze három közkerte van: a Cismigiu, a Károly-park és a botanikus kert, de ez nem elég. A közgyűlés úgy döntött, hogy közkertet létesít ezen a helyen és 50 éven át fizetendő évi egymillió 200.000 lejért a főváros még hozzávesz 80 hektáros területet.

A közgyűlés ezután folytatta a Calea Victoriei rendezésének kérdése feletti vitát. Az első kerületi polgármester, Sabareanu mérnök amellett szállt szóra, hogy megfelelő kilátás érdekében a Nemzeti Színház és a királyi palota közötti részt ki kell egyenesíteni. Ez nem megy az utca festőiségének rovására, mert az újabban épülő és ezután építendő házak modernségével a Calea Victoriei festői jellege magától megszűnik. A görbévonalban és egyenesvonalban való utcarendezés között alig 10 millió lejes költségkülönbség van, tehát pénzügyi szempontból sem lehet komoly kifogás. Bukarest legforgalmasabb útjának ki egyenesítése ellen. Ezzel szemben Mata helyettes főpolgármester a városrendezési bizottság eredeti tervét tartja a legjobbnak, mert legkönnyebben megvalósítható. Ez a terv a mainál enyhébb hajlású vonalban akarja rendezni a Calea Victorieit, körut módjára, amire a nyugati metropolisokban is sok példa akad. Kéri, hogy a közgyűlés döntse el végre a kérdést, mert nagyon sok építkezési engedélykérés vár elintézésre és ezeket nem lehet többé függőben tartani. Hosszu vita után a közgyűlés a görbe vonalú rendezés mellett foglalt állást.

A HATVAN ÉVES BUDAPEST — BUKARESTBEN

Buda és Pest egyesítésének hatvanadik évfordulója alkalmából Budapest főváros érdekes statisztikai albumot adott ki, amely a magyar metropolis fejlődésére vonatkozó összes adatokat tartalmazza. Az érdekes albumból Budapest polgármesteri hivatala több példányt megküldött Bukarest polgármesteri hivatalának is.

Leváltják a Banca Nationala kormányzóját?

Bukarest, december 23.

Fővárosi lapjelentések szerint a jegybank igazgatósága jóváhagyta a Banca Nationala új alapszabálytervezetét, mely az ünnepek után törvényjavaslat formájában kerül a parlament elé.

A Tempo azt a szenzációs hírt közli, hogy a kormány leváltja Dimitrescu jelenlegi bankkormányzót és helyébe Ottulescut, Bratianu Dinu közvetlen munkatársát nevezi ki a Banca Nationala élére.

A lap szerint a kinevezéssel kapcsolatban más személyi változások is lesznek a jegybank vezetésében.

Zinovjev és híveit okolják Kirov meggyilkolása miatt

Moszkva, december 23.

Kirov leningrádi pártbizottsági főtitkár gyilkosa, Nikolajev ellen a GPU befejezte a vizsgálatot. A vizsgálat eredményeiről szóló jelentés szerint a merényletet egy olyan szervezet készítette elő, amely mögött a Zinovjev és Trockij-csoport állott. Allítólag meg akarták félteleníteni a Sztalin vezetés alatt működő kommunista pártot, hogy más politikára kényszerüljön. Erre abból is következtettek, hogy Kirovot azért ölték meg, mert elrendelte a pártszabályokkal ellentétben álló szervezetek feloszlását.

Az ellenzékiek közül eddig tizennégy vezető-embert tartóztattak le, Zinovjev és Kamenyev letartóztatását hivatalosan még nem erősítették meg, de nem is cáfolták.

A szovjetkormány hivatalos lapjában, az Izvesztijában, Radek Károly cikket ír, amelyben súlyos vádakkal illeti Zinovjev és híveit. Radek is hangsúlyozza, hogy Kirov haláláért közvetve Zinovjev felelős, valamint, hogy az ellenforradalmi jellegű ellenzéki mozgalmat teljesen ki kell irtani.

Újabb jelentések szerint a leningrádi és moszkvai kommunista pártbizottságok vezetői

rendkívüli ülést tartottak Moszkvában. Az ülés tárgya a Kirov meggyilkolásával kapcsolatban leleplezett összeesküvés elnyomásának és kérdése volt.

A felszólalók mind azt hangsúlyozták, hogy a lázadásra irányuló mozgalom szellemi irányítói Zinovjev és Kamenyev voltak és e két ellenzéki vezér csoportjai meg akarták másítani a jelenlegi uralmi rendszert. A moszkvai párttagozat vezetői követelték, hogy Zinovjev és Kamenyevre, valamint a mozgalom főbb szervezőire hozzanak halálbüntetést.

Idetartozik az a londoni jelentés is, amely szerint Sztalin most már erőlyes tisztogatásra határozta el magát és könyörtelenül fellép Trockij híveit, valamint a külföldön élő Trockij ellen is. Sztalin szerint ugyanis semmi kétség sem fér ahhoz, hogy a lázadó megmozdulásokat Trockij szervezte és irányította külföldről. A londoni hírforrások úgy tudják, hogy Sztalin kérni fogja a francia kormányt, hogy utasítsa ki Trockijt Franciaország területéről, mert lázít és összeesküvést sző a Szovjetszövetség ellen.

Csaldarisz átszervezi a görög kormányt

Megisméllődtek Pireuszban a merényletek a Venizelosz-pör esküdtjeinek megfélemlítésére

Athén, december 23.

A görög kormány szombaton délelőtt minisztertanácsot tartott, amelyen Csaldarisz miniszterelnök bejelentette, hogy elkerülhetetlenné vált a kormány átalakítása. Felkérte minisztertársait, hogy a feladat megkönnyítése végett adják be lemondásukat. A miniszterek eleget tettek a miniszterelnök felszólításának és így Csaldarisz kormánya most átszervezés alatt áll.

A kormányátalakítás kétségtelenül összefüggésben van azzal a terrorisztikus mozgalommal, amely a Venizelosz-pör főtárgyalása kapcsán keletkezett. Amint ismeretes, a pireuszi esküdtszéknek szom-

baton kellett volna megkezdnie a főtárgyalást a Venizelosz volt miniszterelnök ellen elkövetett merénylet tettesei ügyében. Amint jelentettük, Pireuszban a csütörtökről péntekre virradó éjszaka bombamerényletek voltak. Tekintettel erre, a helyőrséget megkettőztették, de ez sem használt, mert

a múlt éjjel újabb négy dinamitmerénylet történt.

Ezek közül csak az egyik okozott könnyebb sebesülést a kiszemelt áldozatnál. A merényletek a pör esküdtjeinek a megremítését és befolyásolását célozzák.

Görögországban nagy az izgalom a politikai jellegű villongás miatt.

Az angol sajtó szerinti

Gyenge a Jeffics-kormány

Nem lehet várni tőle a diktatura felszámolását és a szabadságjogok visszaállítását

Átmeneti jellege van a jugoszláv „fiatalok” kabinetjének

Belgrád, december 23

Jeffics tegnap este megalakult kormánya letette az esküt és hivatalba lépett. Az új kormányt leginkább az jellemzi, hogy csupa „fiatal” politikusokból áll. Maga Jeffics miniszterelnök mindössze 48 éves, legöregebb minisztere pedig 49. Ettől a jellegzetességtől azt várják, hogy a kormány új ütemben és erőlyesen hozza a jugoszláv belpolitikai helyzetének megjavításához.

Egyébként a kormánynak kilenc szerb három horvát szakadár, egy szlovén és egy boszniai muzulmán tagja van, akik közül csak hat képviselő és egy szenátor. Ennek ellenére a kormány megkísérli a jelenlegi parlamenttel való együttműködést, de ha ez nem sikerül, úgy új választásokat ír ki. Említésre méltó még, hogy Sztojadinovics pénzügyminiszter nem mint az őszirb radikálisok képviselője, hanem csupán magánszemélyként vesz részt a kormányban, továbbá, hogy a volt Uzunovics-kabinetből csak három került át az új kormányba.

Mindenestre megállapítható, hogy Jefficsnek nem sikerült összehoznia az eredetileg tervezett koncentrációt a leggyengébb betiltott ellenzéki pártokkal. A radikális párttal nem tudott megegyezni elvi kérdések és a miniszteri tárcák megosztása miatt.

AZ ANGOL ÉS FRANCIA SAJTÓ VÉLEMÉNYE

A nyugati sajtó meglehetősen kiábrándulással fogadja az eredeti elgondolásokkal szemben jelentékenyen módosult Jeffics-kormányt.

A londoni lapok leplezetlen csalódással és kételkedéssel írnak Jeffics kormányalakításáról. Rámutatnak, hogy a kabinet szintelen alakulat, amelyből egyáltalában nem lehet várni a szélsőjobb oldali diktatura felszámolását és a szabadságjogok visszaállítását. A Times leszögezi, hogy a Jeffics-kormány gyenge, annyival is inkább, mert egyetlen erőteljes ellenzéki egyéniség sincs benne. A Daily Telegraph megállapítja, hogy

Jugoszlávia népei csalódtak, mert Jeffics nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

Kormányát fasiszta és nacionalista elemekből állította össze. Ennélfogva nincs remény belpolitikai kibontakozásra.

A francia sajtó tartózkodóan fogadja az új jugoszláv kormányt, megállapítva, hogy Jefficsnek nem sikerült megvalósítani a nemzeti egységet. A Journal, amely mindig nagy híve volt Jugoszláviának, rámutat arra, hogy az új kormány sem hatalmi, sem hivatalnok, sem pedig pártkormánynak nem tekinthető.

Ismét befestette hajam a párnát!

INSTANTANÉE

Kapható bárhol, 14 modern színben.

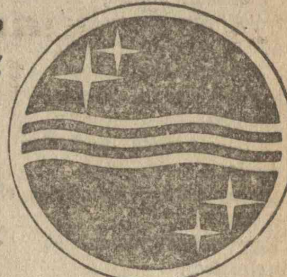
Vezérképviselet: EXCELSIOR, Calea Moșilor No. 78, București.

CSAK ÁTMENETI AZ ÚJ KORMÁNY

A kormányhoz közelálló politikai körökben hangoztatják, hogy mostani összetételében a Jeffics-kabinet átmeneti jellegű és az a feladata, hogy egyenesse az utat a belpolitikai feszültség enyhítéséhez és a pártok összefogásának megvalósulásához.

Különben egyelőre tisztázatlan az a kérdés, milyen magatartást fog tanúsítani a Jeffics-kormánnyal szemben a parlament, amelynek a jugoszláv nemzeti párt alkotja a többséget. Ennek a diktatórikus pártnak a központi bizottságában is többségben vannak Jeffics ellenfelei. Nagy érdeklődéssel várják, milyen álláspontot helyezkedik ez a volt kormány-párt?

EGY SZÉP
AJÁNDÉK
EGY
PHILIPS
RÁDIÓ.
KÉSZÜLÉK

Rajtavesztettek a betörők

Arad, december 23.

Az Ilona-utcában pénteken éjszaka két ember betörést kísérelt meg, de tettenérték őket. Egyiket, Kovács Miklóst, még a helyszínen elfogták, a másikat, Bursan Jánost, a lakásán találták meg. Bursant megbilincselve a rendőrségre akarták szállítani, utközben azonban kiugrott a detektívek közül és megbilincselte kézzel is elmenekült. Néhány órával később aztán mégis csak hurokra került a megint csak a lakásán, ahová azért menekült, mert úgy okoskodott, hogy ott a legkevésbé fogják keresni a történetek után.

Az olasz korporációs miniszter budapesti sajtónyilatkozata

Budapest, december 23.

A magyar fővárosban időző Asquini olasz korporációs miniszter sajtónyilatkozatot adott, amelyben ezeket mondta:

— Ki sem fejezhetem, mennyire rokonszenvez az olasz nép a magyarokkal és mennyire viszonzózik ezt a magyarok. Csodálatomra kell kifejeznem Budapest iránt és még inkább bámulom azt az eszmélet, amely minden magyar intézményben észrevehető és amely Magyarországot a kultúra váravá teszi.

A római hármass egyezményről beszélve, Asquini megállapította, hogy annak eredményei felülmúlnak minden reményt. Az év első 10 hónapjában a két ország áruexportja a múlt év első tíz hónapjához viszonyítva 112 millió lírától 198 millió lírára emelkedett, majdnem megkétszereződött. Az az összetartás, amely Róma, Budapest és Bécs között megnyilvánul, gazdasági téren nem szorítkozik csak erre a három országra. Sőt nagyobb munkára is képes, feltéve, hogy ennek számára olyan reális alapokat lehet teremteni, amik a római egyezmény.

Nők, férfiak karácsonyi öröme 1 üveg valódi

MOLNÁR MOSER kölni.

HIREK

Tomcsa Sándor:

Ki mit fog kapni karácsonyra?

Remélhetőleg, az olvasóközönség, mint az újságírói mesterség csúcsteljesítményét fogadja, eme beszámolót arról, hogy ki mit kap karácsonyra? E riportunkkal megelőztünk minden más újságot, mert utólag megmondani az igazán nem velle. És ha kegyetlenség is örömrónak lenni az időelőtti leleplezéssel, meg kellett tennünk, mert ma már ott tart az újságírás technikája, hogy bizonyos lapok abban a kivételes helyzetben vannak, miszerint már tegnapelőtt megírták azt, ami holnapután történt. Itt egyszer egy évben, karácsonykor, szabadon ez nekünk is.

Tehát ki mit fog kapni karácsonyra!

A világegyetem:

Numerus clausus és Angelescú vezérinspektornak. Neki most a csillaga ugys fent van, így a kiszállási költségek nem terhelnék túlságosan a fenti egyetem pénztárát. Az, hogy a nyugati egyetemek részéről bizonyos ellenzéki hangok hallatszóttak Angelescu vezérinspektorsága ellen, nem tesz semmit. Eme óvatosságot és kicsinyeskedést el fogja söpörni nevezett tanfíri pedagógiai zsenije és így rövidesen a világegyetem uralkodó csillagzata is a Mars lesz!

A Földünk:

Egy óriási aranyu hadirepülőgépet békegalambnak álcázva, mely a Föld felett röpködne és időnként békenyilatkozatokat bocsátana alá. Arról, hogy az emberiség változatlanul és állandóan nyakig legyen eme óriási aranyu galamb béke-váladékában, a Népszövetség tartozik gondoskodni. Etetéséről pedig a hadiipar.

Európa:

A Saar-kérdés rendezését.

Ázsia:

Biztos szert a sárgaság ellen.

Afrika:

Egy expedíciós filmet Európa legstótebb rejtelmeiről.

Ausztrália:

A fenti expedíciós-film ama hátborzongató részleteit, melyeket még Afrika sem bír végignézni.

Amerika:

Minden polgára olyan koldusbotot, mely egy gombnyomással páncélos cirkálóvá alakítható át.

Oroszország:

Egy tizenöt éves korában halvaszületett öt éves tervet és Lavalt, hogy az újszülöttet keblén melengesse.

Csehszlovákia:

Egy törhetetlen magyar-jugoszláv viszályt.

Jugoszlávia:

A „Magyarok kimenetel” című kórképet.

Törökország:

Azt a kiváltságot és ujtást, hogy a török férfi egy feleséget se tarthasson.

Spanyolország:

Egy stopper-órát, hogy a történelem számára megállapítható legyen a forradalmak időtartama.

Anglia:

Egy égi sugallatot, hogy vajjon az angol állampolgár viselhet-e szmokinghoz apró lilapettyes fuszékli?

Németország:

A fogoly-tenyésztés gyakorlati kézikönyvét.

Franciaország:

Szovjetországról annak elismerését, hogy az egyetlen üdvözítő társadalmi berendezkedés a — kapitalizmus. És — persze — viszont.

Maniu:

A „badacsonyi remete” címet, jelleg nélkül.

Jorga:

A vagyonrevíziós bizottságnak ama megállapítását, hogy őt (már mint Jorgát) négy éve egy kisebbségi tanító tartja el — kegyelemből.

A Magyar Párt:

Vaidát — házi orvosának.

Titulescu:

Meghívást, hogy közvetítsen az Ég és Föld közt.

Litvinov:

Egy álkendőt ezzel az egyhangú döntéssel: „A Népszövetség kedvence!”

Mussolini:

A Saturnust, gyűrűbe foglalva.

Benes:

Hogy vigye el a Kánya.

Laval:

Roosevelt következő sürgönyét: „Kedves öregem, a január elsején Amerikának fizetendő kölcsön-törlesztéssel ne siessetek, „mi várhatunk”.

Roosevelt:

Laval alábbi válaszáat: Népem szerető sürgötésének nem tudok ellenállni s így adósságunk törlesztésére kénytelen leszek 19.935 január elsején küldeni némi aprót.”

Szabó Dezső:

Az illetékes körök azon határozatát, hogy a Gellért-hegyből kifaragtatják az író mellszobrát.

Indig Ottó:

Azt a rosszhiszemű híresztelést, hogy Seks-

pir, darabjainál, az Indig ötleteit használta fel.

Chaplin:

A legközelebbi válóperéhez koronatanunak — Fedákot.

Szép Ernő:

Egy baba-kelengyét, a tovatűnő ifjúság sejtelmes nyomai.

Tamási Áron:

Ábel következő kijelentését: „Az Északi-sarkra még az antikrisztusnak sem megyek!”

Hatvany Lili:

A következő névmagyarosítást: Negyven Lili.

Rökk Marika:

Vigaszt, hogy nem sikerült az ausztriai „anschlussa”.

ABLAK

Boldogtalan házások klubja alakult meg most Párisban, amelynek máris 1900 tagja van, 1200 férfi és 700 nő. A klub körlevélében az elnök rámutat arra, hogy biztosan több a boldogtalan házások száma, hiszen amerre csak megy az ember, mindenütt boldogtalan házásokkal találkozunk. Eddig tehát minden rendben volna. Azonban a klub célja és hivatása körül bizony zavarok vannak. A boldogtalan házások klubja ugyanis házasságközvetítő irodát is fenntart és házasságokat, elválásokat közvetít. Tehát elismeri a házasságot, de csak boldog alapon. Nyitva hagyja azt a kérdést, vajon boldog lehet-e általában egy házasság? Az ember önkéntelenül is maga előtt látja a boldogtalan házások klubját, a mint a fényes és meleg termekben összegyűlnek a boldogtalan emberek, az egyik szobában a férfi boldogtalanok finom vacsora, kellemes zene, remek olvasmányok mellett, a másik szobában az asszony érzi szörnyű házasságának átkát csemegek és pletykák között. Szidják a házasságot, de mindegyik egy másik szobában, jól kisírtják magukat és a záróra után külön autóbán megy haza a férj és az asszony, az ajtóban összetálatkoznak és egy kellemesen, de külön-külön eltöltött este impressziói után még az éjszaka folyamán elkezdik élni a boldogtalan házasságot.

UZUNOVITS,

a távozó délszláv miniszterelnök.

Okvetlenül vegye meg a B. L. karácsonyi számát, amelyik szenzációs tartalommal hétfőn jelenik meg.

— Elszaporodtak a tolvajok Háromszéken.

Sepsiszentgyörgyről jelentik: A sepsiszentgyörgyi csendőrszárnyparancsnoksághoz érkezett jelentések szerint az utóbbi hetekben igen elszaporodtak a megyében a tolvajok. A csendőrséghez érkezett jelentések szerint az utóbbi néhány nap alatt a következő betörések történtek a megyében. Martonfalván Bede András gazdától az egyik éjszaka egy pár hámot loptak el. A csendőrség rövid nyomozás után elfogta a tetteseket Ábrahám Zsiga és Bende András ugyancsak martonfalvi lakosok szemlélésében. Oroszfaluban ismeretlen tettesek Pancz Béla földbirtokostól egy pár lovat loptak el hárommal együtt. Szennyes István uzoni lakosnak az aranyóráját lopták el. A csendőrség a tettest rövidesen előállította Constantin Andrei személyében. Bálint János gidófalvai cigány behatolt Péter Gerő étfalvai lakos házába s onnan mintegy 4000 lej értékű ruhaneműt és házi eszközöket loptak el, amikről azonban az ellopott holmit értékesíteni akarta, a csendőrség letartóztatta. Baróton Nagy Géza asztalosmesterhez tört be egy a körülményekkel tisztában levő alkalmi tolvaj s a gazda távollétében a házat valóssággal kifosztotta, mintegy 10 ezer lej értékű holmit emelve el. A csendőrség ennek a betörésnek a tettest is kiderítette Mátis János apácai lakos személyében, aki valamikor Nagynál dolgozott.

— A kolozsvári zsidó kórházgyeget bálja. A kolozsvári zsidó kórházgyeget kórháza javára ez évben is bált rendez, mely mint a múlt években, ezuttal is elsőrangú társadalmi eseménynek ígérkezik. A rendezőség élén dr. Fischer Tivadarné áll, aki ezúton is kéri azokat, akik meghívóra igényt tartanak, hogy ez irányban hozzá forduljanak. (Cluj, Str. Univerzitatii 3.)

Okvetlenül vegye meg a B. L. karácsonyi számát, amelyik szenzációs tartalommal hétfőn jelenik meg.

— Hol a Pasa? Csikszereváról jelentik: Annak idején általános feltűnést keltett, hogy Pasa csikszerevári pénzügyi ellenőr, nőgyűből kifolyólag, kövel súlyosan megsebesítette Eftimiu kapitányt. Az ügy nem a lovagiaság szabályai szerint intéződött el, bírósági folytatása lett. Az ügyesség a sértett kapitány feljelentése alapján, súlyos testisértés címén emelt vádat Pasa ellen. Ma került volna tárgyalásra a per, de a vádlott nem jelentkezett. Ügyészi indítványra a pénzügyminiszterhez irát a törvényszék, hacsak oda, hogy alantasa jelenjen meg a bíróság színe előtt. A nagy érdeklődéssel kísért per főtárgyalását márciusban tartják meg.

— Nagyarányu előkészületek Budapesten a tavaszi mezőgazdasági kiállításra. Budapestről írják: Az OMGE kiállítás rendezőbizottsága elhatározta, hogy a múlt év tapasztalatainak gondos mérlegelésével nagyobb arányokban rendezi meg az 1935. évi tavaszi mezőgazdasági kiállítást és tenyészállatvásárt és pedig a jól bevált időpontban, 1935. március 21-től 26-ig. Az előkészületek már ennek figyelembevételével folynak, a kiállítási iroda hosszú ideje teljes apparátussal dolgozik, a bejelentési felhívásokat már szétküldötték. A tenyészállatok csoportjában a jelentkezés határidejét 1935. január 15-én, a többi csoportban február 15-én állapították meg. Különösen az állattenyésztő gazdák érdeklődése máris nagyarányú. Az országos nevű nagytenyésztők mellett a fejlett répies tenyésztetek is fokozottan szerepelni kívánnak jövő tavasszal a magyar állattenyésztés seregszemléjén. A vásárolni szándékozó gazdák is sűrűn érdeklődnek már a rendezőségnek a kiállítás várható anyagáról. A kiállítási hely korlátolt befogadó képességét előreláthatóan jóval meghaladó érdeklődésre való tekintettel a rendezőség egyes állatcsoportokban csak meghatározott, az előző évit azonban meghaladó számú jelentkezéseket fogad el. A földművelésügyi minisztérium nagyjértékű támogatását máris kilátásba helyezte, a múlt évhez hasonló különféle: szállítási, hitel, ár-hozzájárulás, stb. jelentős kedvezmények formájában. A kiállítás rendezősége a többi cso-

portokban is igyekszik a szokásos anyagon kívül új, tanulságos látványokat bemutatni. A kiállítás rendezőbizottsága készséggel ad felvilágosítást bármilyen érdeklődésre (címe: Budapest, IX. Köztelek-u. 8. Telefon 886—85, 886—01 és 886—05.)

Időjárásjelentés. A budapesti időjárásutató intézet jelentése szerint tovább tartó keleti légáramlás, helyenként köd, kevés eső, vagy havas eső. A hőmérséklet lassan tovább süllyed.

Okvetlenül vegye meg a B. L. karácsonyi számát, amelyik szenzációs tartalommal hétfőn jelenik meg.

— Karácsonyi bánat. Margittáról jelentik: Orbán Lajos totit tanító és felesége bentjártak Margittán és ott több értékes tárgyat és ruháneműt vásároltak a közeledő karácsonyi ünnepekre. Orbán tanítóék hazaérkezésük után a megvásárolt karácsonyi ajándékokat és ruhákat éppen csak letették és elmentek a faluba. Nagy volt a meglepetésük, amikor visszaérkeztek, mert minden új holmi, sőt még a régieiből is sokminden eltűnt.

Lysoform

intim testápolásnál nélkülözhetetlen, biztos védőxer kellemetlen megfertetések ellen.

— Fogarasi hírek. Tudósítónk jelenti: Sokáig van holtsezon a cigányok részére. Ilyenkor, ünnepek táján, mikor más költ, mégis akad egy kis bevételük is. Fogarason és vidékén oly sok mulatságot rendeznek, hogy nem jut mindenüvé cigány. A zenedíjakat egymásra licitálták a rendezők. Egy-egy vidéki mulatság zenedijában 1500—1600 lejt is fizetnek. El lehet gondolni, hogy így nem lesz haszna a rendező egyesületeknek a mulatságokon. De legalább egyszer egy évben a cigány is arat. — Moldován festőművész képtárlata már egy hete nyitva van Fogarason. A karácsonyi szezonban sok képet adott el. Képei hangulatosak. Megérdemli nemcsak a megtekintést, de a vételt is. — Gewölb Mór fogarasi kereskedőnek több évre visszanyúló ellenségeskedése volt Gavrilá Juon főiskolai hallgatóval, mely kölcsönös inzultussá fajult. Legutóbb a múlt év nyarán Gewölb Mór az utcán találkozott haragával és inzultált. Az inzultált fiatalember édesapja személyesen akart elégtételt venni a fián esett sérelemért s ezért bement több falusi ember kíséretében Gewölb Mór apjának üzetébe s ott a fiut, valamint a dulakodó hevében apját és nagybátyját is alaposan helybenhagyták. A zavar oly nagy lett s a helyi vásárra begyűlt falusiak tömege annyira megszorodott, hogy a rendőrség alig tudta megfékezni a felzúgult tömeget. Gewölb Mór csak úgy tudott megmenekülni a tömeg elől, hogy elbújt a pincében. A ház bejáratát aztán sokáig kellett a rendőrségnek őriznie. Az ügyből többrendbeli per származott, mely a tanúk nagy tömege miatt a végtelenségig elhúzódott, a költségek azonban egyre szaporodtak. Az ügyet végül is kibéküléssel zárták le a fogarasi törvényszék előtt. Gewölb Mór megfizette az összes tanúk napidijait, saját és ellenfelének ügyvédjét, ami mintegy 15 ezer lejt tett ki.

A francia állam gyógyforrásai

VICHY CELESTINS

Vese- és hólyagbántalmak, köszvény, cukorbetegség, artritizmus gyógyítására Vichy Grande Grille májbajoknál és epebántalmaknál Vichy Hopital gyomor és bélbántalmak esetében

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, București, Str. Câmpineanu 20.

Gyergyó új utakon

Van már bank Gyergyószentmiklóson, amely kölcsönt is folyósít

Indul a faüzlet, jól „hozott” a konverziós határnap s van akarat az erkölcsi megújulásra is

Szerényebb, de egészségesebb és tartósabb berendezkedésre van szükség

Gyergyószentmiklós, december 22.

Pénz a láthatáron!

Gyergyószentmiklósnál nyugodtabb természetű, főként bővebb pénzü és a pénzletkésőbb törődő városok is felfigyelnének erre a mondatra. Polgárok, kereskedők, iparosok és hivatalos emberek kapták fel derűsen a fejüket, amikor megjött a hír, hogy a borszéki közbirtokosság néhány évi lázas, sőt lázadó vita után eladta az ugynevezett Bánffy-havast. Félsszázezer köbméter fa mindenképpen kitélik abból a havasból, az érték tehát a mai árszörnyök mellett 4—5 millió lej. Rég az ideje, hogy ilyen tekintélyes vásár nem történt a Székelyföldön, érthető tehát, ha felfigyelnek és feldőlnek a híreire. Maga az a négy-ötmillió két község lakosságának, Ditrónak és Szárhelynek jut javarészből. A vásárló cég viszont nem azért vette meg az értékes havast, hogy győzteskedjen benne hanem azért hogy kiemelje. Tehát munkaalakom az embereknek: favágóknak, fuvarosoknak, fűrészgári munkásoknak és fás tisztviselőknél is. A vételár és a kereset nem rejtőzködik ma már határozatlanságba és szalmazsákba, tehát látni fognak belőle a kereskedők és iparosok is. Az ügyvéd is talál munkát, ahol áramlik a pénz...

UJRA VAN REMÉNY A FÁBAN...

A gazdasági helyzet lassu javulásának a jelei egyébként minden vonalon mutatkoznak. A régi fűrészművek javarészből felvették újra a munkát, bár természetesen messze állanak még azoktól a teljesítményektől, amelyeket a „jó időkben” felmutattak. A Bánffy-havas sikeres eladása és a gyergyószentmiklósi városi erdő körül folyó vita mutatja, hogy a cégekben van vásárlási kedv. Viszont aggodalom és sóhajtozás is van elég. A jelenlegi mérsékelt üzletmenet ugyanis javarészből a Magyarországi és Románia között érvényben lévő kereskedelmi szerződésnek köszönhető. Ennek a román fa kivitelére vonatkozó része márciusig marad érvényben. Meghosszabbítani természetesen lehet és Gyergyónak nincs nagyobb és forróbb óhajta, minthogy meghosszabbítsák. Nem is óhajta ez már, hanem igénylés. Gyergyó csak elvárhat legalább ennyi támogatást Magyarországtól, ha már az nem jutott eszébe senkinek, hogy a megállapodások során külön is biztosítsa a magyar tárgyalóbizottság a gyergyói és csiki medence fatermelésének a bevitelét.

Igy mondják ezt sokan, fások is és gazdák is!

Ha aztán a jelenlegi kereskedelmi szerződés, illetve ennek a fára vonatkozó része nem marad meg, úgy pedig csak baj lesz a gyergyói fűrészművekkel. A baj pedig nem korlátozódik éppen csak a fűrészgárárokra. Nyomban lezuhan megint a tőár és nyomban elpárolognak a munkaalakalmak is.

JÓL „JÖVEDELMEZETT” AZ ELSŐ KONVERZIÓS HATÁRNAP IS

Biztatást hozott gazdasági köröknek az első konverziós határnap sikere is. A székelyek eleinte tartózkodóan viselkedtek. Annyiszor halasztották el már a fizetések megkezdését, illetve annyiszor hosszabbították meg már a fizetési haladékokat, hogy már várják: most is így lesz, bizonyosan. Jöttek azonban a hírek, hogy a román vidékeken erősen látogatják az adósok a bankokat. A székelyek erre a hírre okoskodni kezdtek:

— Ha azokért nem, értünk éppen nem hosszabbítanak újra!

A lejárt előtti utolsó napokon valósággal elárasztották a bankokat. Nem is lehetett rendszeresen kiszolgálni őket s nagy baj volt az is, hogy nem voltak elég megszervezettek arra, hogy kötelezettségeiket ellenőrizhessék. Bizony sok van közülük, aki többet fizetett, mint amennyit kötelessége lett volna. Legálábbis így mondogatták most. Nagy baj azért nincs, mert a vetkező fizetésnél még mindig ellenőrizte a bank követelését. Fontos az, hogy a bankok erősen kiszikkadt pénztárazekrényei újra láttak pénzt — annyi óta. Pontosan megállapítani, hogy mennyi is folyt be, persze nem lehet, a bankok nem szívesen adnak ki statisztikákat. Jellemzően azonban közöljük, hogy a Gyergyói Első Takarékpénztár, az ugynevezett „örmény bank”, közel egymillió lejt vett be. Csodát is tett vele nyomban. Folyósította három év óta az első

kölcsönt. A közbirtokosság kért és kapott 70 ezer lejt. Nem valószínű, hogy nagyon bizott volna a közbirtokosság vezetősége a kérés teljesítésében. Csak éppen megkísérelte. Lehet, volt benne heccelődési hajlam is.

De a csoda megtörtént. A bang igazgatósága folyósította a kölcsönt, mindössze azt köthette ki, hogy a közbirtokosság közgyűlése is szavazza meg a kölcsönkérést. Nem biztosítottként kérte ezt, dehog. Azért kérte, mert a közgyűlésen közel 500 ember vett részt. Ötszáz ember előtt hirdette meg tehát, hogy ő már kölcsönt is folyósít. De azért ez nem reklám volt. Nagyon megnézi a bank, hogy kinek ad s kölcsönigénylő hamar akad, nem szükséges toborozni. Egyszerű dicsekvés volt ez, de jóízű dicsekvés. A csoda meghirdetése.

— Ujra akad már bank Gyergyószentmiklóson, amely kölcsönt is folyósít!

KEZDŐDJEK MINDENKÉPPEN UJ IDŐSZAK!

Az élet alapja mégiscsak az egészséges gazdasági vérkeringés. A biztató jelek sok mindenért megvigasztalják a gyergyószentmiklósiakat. Talán éppen azért is van most aránylagos csend a városi politikában s a politikával erősen összefüggő közéletben. (Leszámítva természetesen a leszámítandókat.) Az elferdült politika és a politikával megmérgezett közélet azonban sokat ronthat, adott esetekben megsemmisítheti a gazdasági fellendülés összes előnyeit is. Mit ér az a gazdasági fellendülés, ahol a hasznát törvényesen ravasz, vagy éppen törvénytelen utakon néhány ember zsebeli be s a tömeg tovább is csak nyomorban marad? És mit ér az a gazdasági fellendülés, ha azok az emberek, akik okosan irányíthatnának s irányításukkal okosan kihasználhatnák a néppel a lehetőségeket, egymást marják, vádolják? Gyergyó a bőséges időkben semmit sem tartalekolt, a jövőre nem gondolt. A bőség nem használt neki, hanem inkább ártott, mert megmérgezte a közéletet, irgységet és gyanakvást termelt s elválasztotta a népet vezetőitől.

Uj időszakot kellene kezdeni most minden-

Karácsonyi ajándék

Husz százalékkal leszállították a piski vasúti műhelymunkások bérét

Piski, december 23

Piskin a vasúti műhelyek munkásait, pénteken, a havi járandóságok kifizetése alkalmával értesítették, hogy a Piskin lakó CFR munkások fizetését 12 és fél százalékkal, a környéken lakó munkásokét 20 százalékkal leszállítják. A fizetésleszállítás azonnal kezdődik.

A karácsonyi ajándék, amelyet egy szóval sem indokolt a vasúti műhely vezetősége, óriási elkeseredést váltott ki a munkások körében.

A grivici nagy per utójátékaként:

Öt moreni munkást ítelt el a brassói hadbíróóság

A per 16 vádlottját felmentették

Brassó, december 23.

Tegnap hozott ítéletet a brassói hadbíróóság a grivici munkások elítélése ellen tiltakozó 21 moreni munkás ügyében.

Emlékeztet, hogy a grivici vasúti műhelyben lefolyt lázadás résztvevőit a krajovai hadbíróóság súlyosan elítélte. Az ítélet ellen az egész ország munkásai, 10.000-nél több tiltakozást adott be a bírósághoz és sokezer tiltakozó levél és távirat érkezett külföldről is.

Különösen 21 moreni munkás fejtett

ki erőlyes munkát az ügyben, akiket ezért a vádlottak padjára ültettek. A tegnapi tárgyaláson Voinescu ezredes elnökle alatt Amiței őrnagy hadbiztos mondta el a vádbeszédet.

Dr. Olteanu Radu ügyvéd hatalmas védőbeszéde után a bíróság Boert 1 évi és két hónapi, Timiciucot egy évi, Voianát, Brutust és Vaidát 3 3 havi börtönbüntetésre ítélte, míg a többi 16 vádlottat felmentette.

Az elítéltek fellebbeztek.

Egyszerűbben!

Szatmármegye az állampolgárság megszerzésének egyszerűsítését javasolja a minisztériumnak

Szatmár, december 23

Érdekes határozatot hozott Szatmármegye időközi-bizottsága. A bizottság tekintettel arra a körülményre, hogy a megyében még sokezer embernek nincs elintéztve az állampolgársága, mert a hivatalos eljárás olyan bonyolult, hogy a beadott kérvényeknek eddig csak alig tízszeresét intézték el, felterjesztést intézett a belügyminiszterhez és javasolta, hogy

a kormány törvényhozásiilag könnyítse meg az állampolgárság megszerzését.

A javaslat szerint mindazoknak kik-

nek kétségtelenül joguk van a román állampolgársághoz, minden formalitás és bonyolult hivatalos eljárás mellőzésével, egyszerű közigazgatási úton adják meg az állampolgárságot, illetőleg írják be őket az állampolgársági listákba.

Milyen okos és értelmes javaslat ez.

Leegyszerűsíti az egész bonyolult állampolgársági problémát.

Tulságosan okos és tulságosan egyszerű.

Tehát valószínű, hogy sohasem lesz belőle törvény, csak egyszerűen napirendre térnek fölőtte.

képpen. Fel kellene készülni arra, hogy okosabban menjen a gazdálkodás, ha újra lesz mi-ből gazdálkodni. Okosabban és főként becsületesebben!

Nem mi mordjuk ezt Gyergyónak, felfedezték ennek a szükségét már ők maguk. Indul is az akarat nyomán valami szervezkedés. A jelszava ez: „intakt emberek kerestetnek”. Akadnia kell annyinak ebből a fajtából, a mennyi elég arra, hogy megindítsa az egészségesebbi folyamatot. Elszánnas, tiszta kéz és becsületesség kell hozzá. Nekik nem szabad sehol és semmiféle formában sem keresniük azokon a kezdeményezéseken, amelyeket utnak indítanak. A hangjuk és erejük azonban annál nagyobb lesz s erkölcsi erejük is elég arra, hogy valóban új időszak kezdődjék Gyergyó történelmében. A munkakezdés formáit már találgtják s komolyan szó van arról, hogy a közbirtokosság szövetkezetté szervezkedjék át s ezzel egyidejűleg kikapcsolja minden galádság, visszaélés és csalafintaság lehetőségét. Előjött akarja venni annak is, hogy a közvagyonokon tovább is állandó harácsot hajtssanak föl azok, akiknek ellenőrzési, vagy más hatalmuk van. Közüzem lesz a közbirtokosság, de olyan, amelynél a központi ellenőrzés megbízható és védelmet is nyújt.

Az új banktörvény valószínűleg szövetkezeti formára kergeti át a bankokat is. Ugy, amint vannak, meg nem élhetnek s úgy, ahogy éltek, nincs is szükség rájuk. Gyergyó még sokkal magasabbról zuhant és még sokkal mélyebbre zuhant, mint általában a kisebbségi magyarság. Viszont ott, ahová zuhant, szerényen és okosan új és sokkal tartósabb építkezést kezdhet, gazdaságilag és erkölcsileg egyaránt.

Ha megkapja ennek az útját, akkor Gyergyó ezentul egészen másfajta újságanyagot nyújt majd, mint eddig!

Kacsó Sándor

Karácsony előtt

Nyelvvizsgáztatják a hunyadmegyei tanítókat

Déva, december 23

A hunyadmegyei kisebbségi tanítókat váratlanul meglepetés érte. Pénteken rendelet érkezett le a kolozsvári tanügyi inspektorátustól, amelynek értelmében a petrozsényi tanítók már pénteken Petrozsényben, a Hátszeg, Szászváros és Déva járáshoz tartozó kisebbségi tanítók Piskin szombaton, a Brád, Körösbánya, Marosillye és Dobra járási tanítók vasárnap Déván kötelesek nyelvvizsgára állani. A vizsgákat a kolozsvári inspektorátus egy kiküldöttje és Popovici dévai tanfelügyelő vezetik le.

AZ UJ MAGYAR VALASZTÓJOGI TÖRVÉNYJAVASLAT

(Budapest) Az Uj Nemzedék mai száma részletes kivonatanban ismerteti az új választójogi javaslatot, amely állítólag mindenben azonos a kormány törvénytervezetével. Eszerint választó és választható mindenki, aki betöltötte a 24-ik élet, legalább 10 éve magyar állampolgár, 4 elemi végzet és két évig lakott egy helyben. A nők választójogában a javaslat semmiféle változtatást nem vitt keresztül. A választójog gyakorlása kötelező. A szavazás az ország egész területén titkos lesz. Az új törvény alapján a választókerületeket is újra beosztják olyanformán, hogy 8—10 ezer szavazó lesz egy kerületben. A képviselők száma 245 marad, úgy mint jelenleg van, de 15 százaléka nem választók, hanem az önálló megyei és városi törvényhatóságok küldik a parlamentbe. Igen érdekes az az újítás, amely ugyanazon párt ellenjelöltjeinek küzdelmét szabályozza. Ha egy pártnak két jelöltje küzd egymás és egy harmadik jelölt ellen, úgy a két azonospárti jelölt közül csak az egyik kap mandátumot, feltéve, hogy maga és a pártjabeli rivális szavazatai a harmadikkal szemben elérik a megkívánt többséget.

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő útján szoktak fizetni és előfizetésük elsőjén eljár, a mai napon postautalványt küldtünk ki. Nagyon kérjük az illető előfizetőinket, szíveskedjenek ezen postautalvány felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy — ennek hiányában — lapunk folytatálagos küldésében megszakítás álljon elő.

Margittán

Történelmi meeszeségbe kell visszamenni, ha valami érdekességet, valami színt akarunk felkutatni Margittán.

A mai Margitta lemaradt, szegény, utjai rendezetlenek, sártenger borítja. De ha figyelmesen kutatjuk Margitta krónikáját s átlapozzuk régi, sárga papírok lapjait, akkor azonnal meglátjuk, hogy ennek a mai Margittának a szegénysége, régi bűnökre vezet. Hető vissza a régi tanácsosok bűnét itt szomorkodja mai szegénységében ez az élni akaró, nehezen baktató város. Margitta régi története a Csáky grófok történetével függ össze szorosan. A krónika úgy jegyzi fel, hogy Csáky Margit grófnő hosszú évekig lakott itt s annyira megszerette a vidéket, az embereket s az egész kis „Marita” várost, hogy végrendeletében hatalmas vagyonát a városnak és a református egyháznak adományozta.

Marita városa hálából Margit-nak s később Margittának nevezte el a kis falut s Csáky Margit holttestét a református templom oltára alá temették el nagy kegyelettel.

Ez az egyik Csáky krónika, a másik szintén Csákyakkal függ össze.

Ugyanis a Csákyak még a 18 század elején hatalmas kastélyt építettek maguknak. Ez a kastély még ma is fennáll. Hatalmas kiterjedésű birtokukban egész Margitta az ő tulajdonuk volt.

Egy nap azután Csákyék megunták Margittát s el akartak költözni a vidékről, fel a fővárosba s minden vagyonukat, kincsüket, potom áron el akarták adni.

Az akkori városi tanácsnak meg is tették ajánlatukat. A tanács hosszasan tárgyalta az ügyet, de nem tudtak dönteni. A pénz meg lett volna és meg is szerették volna venni, a birtokot, de a tanács nagyobb része mégis ellene volt a vásárlásnak.

A bölcs tanácshatározat ugyanis kimondotta, hogyha a város ennyire gazdag lesz, akkor eltűnik a vidékről a szegény ember. Margittán mindenki gazdag ember lesz és egyáltalán nem találunk majd napszámost.

Csákyék azután kisebb-nagyobb tételekben idegeneknek adták el földjeiket. Így konser-válták a régi tanácsosok Margitta részére a szegényeket és a szegénységet.

*

A másik érdekessége, ha ennek mondható Margittának az, hogy egész Biharmegyében a legerősebb és a legnagyobb cég a margittai csizmadiák céhe volt.

Itt volt a legjobb csizma és a legjobb, legmegbízhatóbb munkás.

A lakosság legnagyobb része is csizmadiák volt s a tanácsba is az jutott be, akit a csizmadiák klikkje akart.

Hosszu évtizedeken keresztül Margittán községi bíró csak csizmadiák lehetett. Az egyesület akkoriban pompájában virágzott. A céh tele volt pénzzel s az egyesületi kasszából egy napon a csizmadiák otthont építettek a város közepén.

Az emeletes ház akkoriban esemény számba ment. S az egész Margitta ott volt a házavatáson. Lenn a földszinten gyűltek össze a csizmadiák mesterek és a nagybátyás beszéd után a céh elnöke meginvitálta a vendégeket az emelet megtekintésére. Ekkor aztán ki-derült, hogy minden a legjobban sikerült, csak éppen lépcsőt felejtettek el építtetni a derék csizmadiák. A kudarcot annyira szégyelték, hogy egyet fordítva a hangulaton, azonnal kijelentették, hogy előre megfontoltan nem építettek lépcsőt, mivelhogy létrával is épen olyan könnyen lehet közlekedni.

Hosszu évek multak el, amíg végre engedve a támadásoknak, megtörték, építőmestert hoztattak és lépcsőt építettek a földszint és az emelet közé. Ez a messzi múlt, amit krónikák papírja feljegyez a mai időknek s még talán annyi nevezetes, hogy innen származott el Bónyi Adorján budapesti író és itt lakott Horváth János, Horváth Péter nyugalmazott főjegyző testvére, a budapesti Pázmány Péter tudomány egyetem magyar irodalom tanára, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, aki margittai tartózkodása idején sokszor látta vendégül Ady Endrét.

Ugy szintén margittai: Akom Lajos, a neves orgonaművész, akit nagyon jól ismerhet mindenki a budapesti rádióból és itt lakott évekkel ezelőtt a kitűnő tehetségű Schreiber Lajos karmester és zeneszerző, aki jelenleg a szatmári színház karmestere.

Legközelebb!
Lássuk Aradot

Egyesületi élet Margittán

A legnagyobb egyesület Margittán kétségen kívül a Victoria sport klub. Husz éves multtal rendelkezik és a vidék legerősebb futbalcsapata.

Fejlődését és megerősödését Bor Imrénnek, dr. Mihályné Józsefnek, Fuchs Dezsőnek, Klein Ferencnek, Halbac Viktor-nak s Bihari Mártonnak köszönheti, akik sem anyagi, sem erkölcsi áldozattól nem riadtak vissza hosszú éveken keresztül.

Gyűléseit az utóbbi időben a tagok érthetetlen megnevezése folytán nem tudják megtartani.

*

Ernest Antal hozzáértő irányítása mellett igen szép munkát fejt ki Margittán az Ipartestület. A szakosztályok egymásután alakultak meg. Alelnök: Popovics Lőrinc, jegyző: Szűcs Lajos. Diszelnök: Vadász Jenő bankigazgató. Az ipartestület a közeli hetekben tartja meg előadását. Az előadás tiszta jövedelmét az elag-gott iparosok javára fordítják.

*

Ebben a rovatban feltétlenül írni kell a margittai Kereskedelmi Csarnokról. A helyzet az, hogy a kereskedők csak addig fizették a tagsági díjaikat, amíg úgy gondolták, hogy hasznos tudnak huzni a Csarnokból. Azután megszűntek azt pártfogolni, így a Csarnok csendesen kimult. Pár hónappal ezelőtt ujjaalakult Vadász Jenő elnök és Gombo Simon ügyvezető elnök vezetésével.

*

Igen szép eredménnyel működik Margittán a Református Nőszövetség is, Horváth Péterné irányításával. Havonként egyszer utcai gyűjtéseket rendeznek és előadásuk teljes bevétele a helyi szegények felruházására fordítják.

*

Az Izraelita Nőegylet hetenként szép anyagi és erkölcsi sikerrel végződő teaestélyeket rendez. Katz Józsefné, az izraelita nőegylet elnöknője minden dicséret megérdemel.

*

A cserkészek csapata már öt éve működik Vadász Jenő főparancsnok vezetésével. Nem mulaszthatjuk el ezen a

helyen írni jólszervezett műkedvelő gárdájukról, amelynek a vezetője Neulander Jenő és Rozenberg József és ping-pong szakosztályáról, amelynek vezetője Vadász Pál, Berger János és Brüder Miklós.

A cserkészek minden második héten táncos teaestélyt rendeznek a „Margit”-ban.

*

I. K. E. (Ifjú Keresztények Egyesülete) a napokban tartotta alakuló közgyűlését. Az egyesület elnökévé egyhangulag Szendrey Dénes tehetséges református lelkész, alelnöknek Nobik József teológus, míg jegyzőnek Gyarmath Jánost és Szűcs Lajost választották meg.

*

Zs. N. Sz. (Zsidó Nemzeti Szövetség). A szövetség elnöke: Lőb Izsó. Titkár: Rodán Ottó. Az egyesület, dacára annak, hogy Margittán szép számban élnek zsidók, a szövetség részvétele miatt alig működik.

*

W. I. Z. O. Elnöknő Vadász Jenőné.

*

A Katolikus Legényegylet műkedvelő gárdája szintén nagy sikereket szokott aratni. Előadásait Bereghy Barnabás rendezi.

*

Nagyban készülnek a szilveszteri köz-igazgatási bála. Még csak néhány nap és itt a Szilveszter és ezt a napot feléjűltetlenné akarják tenni. Ugyanis ekkor lesz a közigazgatási bál, melyre nemcsak a margittaiak, de az egész vidék társadalma teljes számban megjelenik. Az elő-munkálatok már nagyban folynak Potoran Coriolan szolgabíró és Silaghy János főtisztviselő irányítása mellett.

Az estély sikerét biztosítja az, hogy a közigazgatási bál védnöke dr. Drugarin Traian főbíró szimpatikus felesége, aki önzetlenül dolgozik az estély sikere érdekében.

Az estély jövedelméből emlékművet állítanak fel. Ezen a bálon nemcsak tehetséges margittai műkedvelők, hanem nagyváradi művészek is fellépnek és így minden valószínűség szerint az év legjobb estélye a közigazgatási bál lesz.

Margitta néhány sorban

A színházak világában korunk lerongyolódott és kétségbeesett napjaiban nagyon sok kokler és hangoskodó senkiházi ütötte fel tanyáját, különösen Erdélyben, ezen az im-bolygó területen, művészetet, kulturát hangoztatva nagy szavakkal dobálózva, ordító plakátokon magyar érdekről beszéltek és csak az előadásán tűnt ki, hogy mindent adtak, fel-készületlenséget, illetékes előadást, kulturá-latlanságot, csak éppen színházat nem, csak éppen művészetet nem. Így volt ez Margittán is, ahol faluzó társulatok, tehetségtelen és a rivaldára botlott figurák hangoskodó dobszó-val, a kultura címén, kényerrel kértek és támogatást a maguk kis színházmosságához, de Margitta elfordult tőlük. Voltak olyanok is, akik előre lejegyeztették a bérletet, azután továbbléptek, mint a nemzet napszámosai. Így történt ez hónapokon keresztül és mikor végre megérkezett a rendes és elfogadható kis szin-házi együttes, már azt sem támogatták, ezt is részvétele és családja várt. Az embe-rek pedig — ezek a becsapott és megtévesztett emberek — már nem hittek... Így adták el a faluzó színészek, napjaink kis vidéki vi-gécei a magyar színházat és így szoktatták le — egész eredményesen — a magyar kö-zönséget arról, hogy rivaldák fényéből magyar szót halljon ott, ahol a magyar élet egyre ki-sebb területre szorult...

*

Ezt a közmondást, hogy „öntünk tiszta vi-zet a pohárba” talán egyedül Margittán nem lehet használni.

Biharban mindenütt kitűnő a víz, csak ép-pen Margittán vannak állandóan bajok emiatt. Három esztendővel ezelőtt az összes mar-gittai kutak vizét beküldték a nagyváradi vegyvizsgálóba, ahonnan az a megdöbbentő válasz jött, hogy két kut kivételével az ösz-szes margittai kutakban levő víz fertőzött.

A tanács a vizsgálat eredményének hatása alatt azonnal elhatározta, hogy a város köze-pén ártézi kutat furat.

Meg is kezdődtek a munkálatok, azonban a vállalkozónak munka közben eltörtött a fu-rója és erre az egész terv abbamaradt.

A lakosság egyrésze különben, különösen az alvégi lakók, ellene vannak a kut fu-rásának, mert mint mondták, úgy sem ér-

nek vele célt, ha a kut csak a város közepén lesz.

Azóta újból felkerült a kut furás kérdése, de a város most már csak úgy tudta volna ezt az ártézi kutat megcsinálni, ha ehhez a lakosság is hozzájárult volna anyagiilag.

Vadász Jenő tanácsos volt legutoljára az indítvány ellen, mivel szerinte a mai nehéz viszonyok eléggé próbára teszik a lakosságot és így nem engedhető meg, hogy külön ta-xát is vessenek ki még rájuk.

Igy tehát most csak akkor lesz tiszta vize Margittának, ha pénze lesz. Ez pedig megle-hetősen messzi és meglehetősen bizonytalan időpont.

*

Fischer Henrick könyvnyomda és könyvki-adó tulajdonos 55 éves korában hirtelen meg-halt.

Fischer Henrick halála nemcsak Margittán, de az egész vidéken nagy részvétet keltett. Fischer Henricket mindenütt ismerték és sze-rették.

A legjótékonyabb emberek közé tartozott minden olyan akcióban résztvevő, mely arra irányult, hogy a helyi szegényeket támogatssa. Halálával súlyos csapás érte a margittai és a vidéki iparosokat, mert életében igen sok-szor hasznos tanácsokkal látta el iparos tár-sait.

Szerdán temették el az egész város osztat-lan részvéte mellett. A temetésen Weinberger Márton margittai főrabbi, Kaufmann margit-tai alrabbi és Weirberger berettyószéplaki rabbi tartottak megható beszédeket.

*

Kaszinó nincs, de nem is kell. A margittaiak a cipészüzletben sakkoznak, a rőfősnél rő-míznak. Ha nyernek, akkor itt többet keres-nek, mint egész nap az üzletben. Csak egy esetben fizetnek rá, ha véletlenül betoppan egy monopol ágens. Viszont a margittai ke-reskedők ugyanis azt mondják, hogy a ráfize-tésből élnek.

*

A könyvtárakban detektiv regények vannak leginkább. Az emberek fáradtak, kimerültek s a komoly irodalomhoz nincs se fejük, se ide-jük.

Értékes könyvtára van a Vészi hírlapirodá-nak, ahol a Margittai Ujság előfizetői már tin-lejért kaphatnak egy hónapra könyveket és mindennap cserélhetik.

*

A legjövendőmezőbb foglalkozási ágak kö-zé tartozik Margittán a tánciskola. Egy hétre csak huszonöt lej. Ezért táncolhat este nyolc-tól egészen addig, amíg a villany kialszik. Ez viszont igen labilis, tekintve a villanyte-lep szeszélyes működését. Most Tasnady Gyula-nak van itt tánciskolája, azelőtt Todorán Cs. Margit volt a táncatanár.

Vadász, Jenő. Az „Árpád” múmalom tu-lajdonosa, később bankigazgató. Jelenleg a nagyváradi Egyesült Bank margittai fiókjának igazgatója.

1924-ben az ő kezdeményezésére léte-sült a margittai villamosmű. Ennek ve-zérigazgatója lett. A város vezetésében husz éven keresztül mint aktív tanácsos vett részt. Erdeme ezenfelül, hogy Mar-gittán tüzoltó egyesület működik, a vi-dék legjobb tüzoltócsapata.

A kis emberek sorsát és baját szívén viseli és neki köszönhető, hogy a városi tanács a múlt évben is munkanélküli csa-ládokat segített és részükre népkonvált állított.

Mindenki becsüli s szereti Vadász Je-nőt, a margittai társadalom szimpatikus egyéniségét, aki nélkül Margittán társadalmi megmozdulás el sem képzelhető.

Lexikon

Mellau István margittai esperes plébános pápai kamarás. A katolikus legényegylet igazgatója és a katolikus nőszövetség kerületi tagozatának elnöke. A margittai katolikus egyletek mindenkor az ő irányítása mellett rendezik előadásait. Munkái közül ismertek „Téli előadások”, „Jó tanács felnőtt lányok részére”, „A nép lelke”, „Az élet megszentelése”. Vallásos és tudományos cikkei különböző la-pokban jelennek meg.

*

Péterffy Ilona margittai övönő műkedvelő előadásokat rendez, mindenkor nagy sikerrel. Nagy része van abban is, hogy ovoda van Margittán. A szülők rajongással veszik körül. A gyermekek nevelése körül kifejtett odaadó munkájáért csak elismerés illetheti.

Műkedvelők!
Dalosok!
Tekézők!

Karácsonyra jelenik meg a lap, melyet évek óta várt minden er-délyi műkedvelő, dalos és teké-ző: az

Erdélyi Gondüző!

Megjelenik MINDEN SZOMBÁ-TON — 16 oldal — képekkel, legjobb újságírók szerkesztésé-ben. Ar 5 lej. Előfizetés egy-évre 220, félre 120 lej. Szer-kesztőség és kiadóhivatal: Bras-só, Str. Regele Carol 56

Ezt olvassátok!

M. Hegyi Ilona:

Külvárosi karácsony

Idegen járt a városban.

— Be szép! ezt mondta. A nagy, új templomot tisztelettel megbámulta a Fő tér közepén. — Építkeznek, — szölt elismerően. — Maguk építkeznek. Templom, tanonciskola, új aszfalt burkolatok. Ahogy látom, jó karácsonyuk lesz; nincs ebben a városkában munkanélküli.

Mikor az autóbusszon ült, amelyik már időre felröptette, még akkor is helyesen bólogatott.

Hagyta.

Délután aztán három utcácskával messzebb mentem a Főteretől. Lássuk hát ezeket a boldog munkásnegyedeket, ahol a közmunkák jóvoltából nincsen munkanélküliség. Nézzük meg, hogy milyen lesz a karácsonyuk.

Kicsi házak sorakoznak. Decemberben meleg tavasz. A gyerekek ingesekében ábrósdi játszanak. Bokájuk az ut sárába merül.

Az egész utca gyermekei. Mint egy család. Testvérek. Nem lehet tudni, ki melyik diuledező házacskához tartozik. És, ha jön az este, apraja-nagyja hazatalál, befordul a kapun, bebújik hibátlanul a maga vackába, mint falun a jószág, mielőtt a mezőről hazatér.

„Szoba, konyha kiadó“ hirdeti az egyik plak. Olyan alacsony ez a szürke üvegábla, hogy lehajolok olvasás közben.

Milyen lehet ez a lakás? Ez a kiadó lakás? Milyen lehet vajon, ki lehet az, aki majd kivieszi és éjjel álmokat szö, hogy melyik butordarabot hova tegye. Ki lehet az?

Az udvaron a feneketlen sarat apró, szinte bedőlő szobácskák szegélyezik egy-egy asztal mellett. Mindegyiknek ajtaja az udvarra nyílik. Ajtaja és egy szűk ablaka.

Benyitok az egyikbe. Vak sötétség. Döbe telik, amíg látok valamit. Négy apróság az ablak előtt játszik. A legidősebb iskolaköteles még. Gőz van a szobában. Egy emberforma áll teknő előtt és mos. A szappan nagyot koccan a teknőre, mikor leteszi. Abbahegyja a munkát. Kezeit szoknyája szélével törülgeti.

— A kiadó lakást szeretném.

Igen, azonnal. A gazda rájuk bízta a kulcsot. A szoba-konyha a ház legszebb része. Kinálja, nézzem meg. Dehát perze, drága. Négyszáz lej havonta. Ki kád ma ilyen tehető? Ő maga és az összes szomszédok az udvari szobákban laknak. Ezeknek darabja havonta két-három forint. Bizony sok egy szűk lyukért, de, hogy elfér benne az ember, pláne, ha sok a gyermek. Ahhoz képest még jósek vannak a legjobban, ott csak három gyerek van. Könnyű nekik!

— Munkanélküliek maguk?

— Dehogyan! Nahát, még csak az kellek! Nagyon rendesen keres az uram. Asztalos. A gazda minden szombatodon adja a kétszázötvenet. De laknak az udvaron olyanok is, akiknek nincs munkájuk.

— És azok miből élnek?

— Hát, alig élnek. Mi adunk egyszerűen. Amennyit adhatunk. Egy kevés szölet.

A havi hétszázötvenből, ami a házbér után marad. Ők adnak.

Az udvaron majdnem romokban diszöl és tyukketrec áll. — Kié? — Hát közös. Akárki tarthatna benne állatot. Dehát már harmadik esztendeje teljesen presen áll a két alkotmány. — Vaj egy óbor kutya, ha éccaka erre jár, hát az meghuzza magát benne.

Megnézem a szobát. A ház legszebb lakosztályát. Két sötét, mocskos lyuk. Egyikben tenyérnyi főzőkályha, másikban semmi. Ki tudna két helyen is sütni? Itt olyan természetesen ez. — Vilány? — Olyan csodálkozva néz rám az asszony, mintha nem is tudná, hogy néhány száz méterrel arrább a Főter vilány- és reflektorfényben uszik.

— Nem is szükséges, — biztat. — Az ember alig várja, hogy este legyen és egyre kinyújtóztassa testét a szalmazságon. Aztán, ha éppen muszáj, megteszi a gyertya is. — Egyéb mellékhelyiségek? — Hátul az udvarban kilenc család részére egy. És olyan ritkán hordatják ki a gazda nem akarja fizetni. S akkor ki fizesse?

Állok a kiadó lakás közepén. Szemem előtt furcsa káprázatok járnak. Modern, postetejű házakat látok, lakberendezőket, művészeket, akik csak annak élnek, ak annak, hogy a lakásokat minél szebbé, minél kényelmesebbé varázsolják.

— Várják a karácsonyt? — kérdezem.

— Nem, az Isten nem törődik velünk. — Mégis bajlódunk vele. Már csak a

Amikor Litvinov fegyvert csempészett az orosz cár birodalmába

Érdekes fejezet a szovjet külügyi népbiztosának emlékirataiból

A vihar meghiusít egy fegyveres felkelést

Moszkva, december 23

Oroszországban éppen most jelentek meg Litvinov külügyi népbiztos emlékiratai, amelyeknek egyik érdekes fejezete a következőképpen hangzik:

1906 januárjában Szentpétervárott feloszlatták a munkás és katonatanácsokat, a moszkvai felkelést letörték és a szocialdemokrata sajtót beszüntették.

A mensevikiek megállapították, hogy a forradalom nem sikerült és elhatározták, hogy likvidálják pártjukat. Lenin azonban tovább akarta folytatni a harcot.

A kaukázusi munkások készek voltak a fegyveres felkelésre és követelték, hogy adjanak nekik fegyvereket.

Ebben az időben én Szentpétervárott éltem, egy hamis utlevél alapján, amely Nipa Lajos névre szólott. Hivatalosan a Nasa Sisa című lap kiadóhivatali igazgatója voltam.

A lapnak Maxim Gorkij volt főszerkesztője.

Idővel azonban a titkosrendőrség nyomra akad és menekülésre kellett gondolnom. A pártvezetőségtől új munkakört kértem.

Krassin, a későbbi párisi és londoni követ azt tanácsolta nekem, hogy Gorkijjal menjek Amerikába és ott tartunk előadásokat, vagy pedig szervezzem meg a fegyvercsempészést Oroszországba.

Én az utóbbit választottam és Párisban ütöttem fel hadiszállásomat. Az idő akkoriiban hasonló akciókra nagyon kedvezően volt, mert az angol és francia titkosrendőrségek szigorúan figyelték az orosz emigránsokat.

A német rendőrség pedig kéz a kézben dolgozott az ochránával. Ha azonban akciónak kevés kilátása volt is a sikerre, még sem akartam a reményt feladni.

Elsősorban fegyverekre és géppuskákra volt szükségem. A kaukázusi forradalmárok tanácsára elhatároztam, hogy több ezer fegyvert és revolvért vásárolok.

A gépfegyverek miatt a dán állami fegyvergyárhoz fordultam, amely hordozható, könnyű géppuskákat készített. Egy hamburgi cég útján léptem érintkezésbe a dánokkal. A kopenhágai gyár egy dán tisztet küldött Hamburgba, akinek mint az equadori hadsereg tisztje mutatkoztam be.

A fegyverek és töltények egy részét a Schröder-gyárban vendeltem meg.

A Mauser-puskákat egy belga fegyvergyárban, a töltényeket pedig a karlsruhei állami municiógyárban vásároltam.

A német gyárban mint egy belga fegyvergyár ügynöke léptem fel és sikerült a gyanút eloszlatnom. Közben azonban kinos órákat éltem át. A karlsruhei gyár igazgatója közölte velem, hogy egy orosz kormánybiztoság érkezett hozzá és mindenáron ragaszkodott ahhoz, hogy ennek a bizottságnak a tagjait megismerjem. Szerencsére minden simán folyt e, az orosz tisztnek nem ismeretek meg engem és segédkeztek is a töltények átvételénél.

A legnagyobb nehézséggel a fegyvereknek Oroszországba való szállítása járt. Felkerestem Hollandia, Belgium, Olaszország, Franciaország több kikötőjét.

Mindenütt érintkezésbe léptem a szocialista vezérekkel, de a nehézségek egyre jobban tornyosultak.

gyermekéért. Ha egy kicsi ágacska is, de valamit be kell hozni a szobába. A gyerekek úgy várják az ünnepet. Angyalról, csillogó játékokról, ruháról, ételről beszélnek egész napon át. Az én cipőm pedig már papucsoknak se jó.

Valóban, a lába több helyen csúpsz, mint amennyit elfed belőle a cipő.

— A sógorom azt mondta, hogy a karácsonyestét nálunk töltik. — Maradjatok csak ott, ahol vagytok, — feleltem nekik. Ilyent még nem értem. Ilyen rongyos karácsonyt. Ilyen nyomorúságot. Pedig, hogy mi lennénk a legjobb módok az udvaron.

Csak állt mellettem, még egy darabig és mereven a lábait nézte. Aztán hirtelen a

Mindenütt figyelmeztettek arra, hogy akción keresztyülvihetetlen. Végre a macedón forradalmárok segítségével a bolgár kormánytól megkaptam az engedélyt, hogy a fegyvereket Várnába vigyem, ahonnan az örmény felkelők segítségével sikerült tovább szállítanom a törökök által megszállva tartott Örményországba.

A megvesztegetési pénzek, amelyeket bőven osztogattam, igen nagy szerepet játszottak. A fegyvereket egy gözös fedélzetén akartuk a kaukázusi partokra szállítani, ahol már vártak volna benünket a kaukázusi felkelők csónakjai. Bulgáriában azonban nem tudtunk gözöst vásárolni és így Fiumében kellett egy amerikai yachtot vennem 30.000 frankért. Természetesen eltitkoltam kiutamat és egy macedón kereskedő nevében léptem fel.

A fegyvereket beraktároztuk a yachtra.

Különös mozgalom egy biharmegyei faluban

A lakosság egy kereskedő eltávolítását követeli, aki egyeseket ártatlanul betöréssel gyanúsított

Nagypárad, december 23.

Különös események játszódtak le tegnap a Mezőtelegi melletti Körösülakon. A falu egész lakossága egyhangulag követeli, hogy Weisz József kereskedő azonnal hagyja el a községet. Az emberek nagyfokú ingerültség vett erőt, a mit azzal magyaráznak, hogy Weisz a falu lakóinak sok kellemetlenséget okozott.

Az események ott kezdődnek, hogy néhány évvel ezelőtt Weisz üzletében falbontó betörők jártak. A kereskedő akkor a csendőrökkel lefogott néhány embert, akit a csendőrök elverték, azután pedig szabadon bocsátották, minthogy ártatlanságuk behizonyosodott. Ehhez hasonló

ba, kapitányt és legénységet fogadtam a hajó elindult a Fekete tengeren. Három nap múlva szomorú hírt kaptam.

A hajó borzalmas viharba került, a kapitány gyávanak bizonyult, a yachtot a román partokhoz vezette és legénységét szélnek engedte.

A parti halászok elrabolták a fegyverek legnagyobb részét. Én Bukarestbe utaztam, de a bukaresti orosz követ tudomást szerzett a dologról és

már nem tudtam a megmaradt fegyverek birtokába jutni.

Röviddel később a hajó kapitányát Odesszában letartóztatták és a gyáva ember beismerő vallomást tett. A dolog nyilvánosságra került és diplomáciai következményei is támadtak Oroszország és Bulgária között, mert a cári kormány azt állította, hogy a afférba a bolgár kormány néhány tagja is bele van keverve.

eset történt még azután is, Weisz akkor is elfogatta a tetteseket, akikről szintén kiderült, hogy ártatlanok. Ennél az utóbbi esetben aztán most tényleg megcsípték az igazi tetteseket, Tanai és Opre János személyében, akik nem mezőtelegi lakosok, hanem váradiaik.

A főörösülakiai a szolgabírói hivatalban nyomtatók követelték, hogy Weisz azonnal távolítsák el a faluból, mert amióta nála megtörtént az első betörés, azóta a falusiaknak nincs nyugalomuk, egyre-másra fogatja le őket. A vezetők kijelentették, hogy ha kérésüknek Weisz önként nem tesz eleget, ők maguk szereznek érvényt a falu akaratának.

SPORT

DONTILENUL JÁTSZOTT A WINNIPEG MONARCHS PRÁGÁBAN

A világbajnokságra Európába érkezett kanadai csapatot, a Winnipeg Monarchsot kellemetlen meglepetés érte Prágában. Az LTC Prága csapatával csak görnkelküli döntetlen eredményt ért el. Érdekes, hogy 0:0: eredmény még nem volt egész pályafutása alatt a kanadai csapatnak.

BUKAREST

Telefonklub A.—Telefonklub B. 8:1 (4:0). Tréningmérkőzés.

AZ UTON DERÜLT KI: BINDEA SÉRÜLT

Athénbe már meg is érkezett a román válogatott. Az uton derült ki nagy meglepetésre, hogy Bindea sérült. Maga Bindea mondotta meg, hogy az Universitatea elleni mérkőzésen megsérült. Bindea különben a mostanihoz hasonló eset történt a római világbajnokságon is: ott is csak Triesztben mondotta meg, hogy sérült. És nincs jobbszélő tartalék! Nem vagyunk borulatók, de Athénből aligha tér vissza győztesen a válogatott.

A BUDAPESTI ATLÉTIKAI BOTRÁNY EGYRE SZÉLESEBB MEDERBEN HULLÁMZIK

Röviden a következő történt: az amerikai szövetség meghívta Szabó Miklóst, a magyar Európa bajnokot, hogy vegyen részt az Usa fedett pálya bajnokságain. Nagy megtiszteltetés ez: mindössze öt atléta kapott meghívást az egész világról. A Magyar Atlétikai Szövetség azonban egyszerűen elszűnyesztette a meghívó levelet. Nem értesítette az első sorban érdekelt Szabót és egyetét. Egy véletlen újságnyelatkozatt, melyet az amerikai szövetség főtájkára adott, pattantotta ki a különös esetet. A magyar szövetségnek amikor felvilágosítást kértek, zavart és rejtélyes válaszokat adtak, majd kiderült, hogy a szövetség lemondó levelet küldött már Amerikába. Az indokolás az, hogy Szabó az olimpia előtt ne vegyen részt megerőltető versenyeken. Ezt az álláspontot még tisztelnék, de a levél elsikkasztása nagy megbotránkozást keltett, nyhogy a vezetők lemondását is követelik.

hasához nyult.

— A szomszédban a bába azt mondja, hogy sérvem van —, mondta magyarázatképpen. — Attól ilyen nagy a hasam. Meg kéne operálni, de ha bemegyek a kórházba, mi lesz a gyermekekkel? Vajon, így meghalok?

Én csak hallgattam. Nem igen tudtam, mit mondhatnék.

Akkor hirtelen felnézett rám nagy, tiszta kék szemével és lelkesen így szölt:

— Pedig úgy szeretnék élni! Olyan nagyon szeretnék még sokáig élni.

Aztán kialudt a láng szemében. Megint hasára tette kezét és nagyot sóhajtott:

— Ó, Jézusom! Ó, Krisztusom! És indult előttem. Mikor bezárt a ki-

adó szoba ajtaját, ugyanazon a kétségbeesett csendes hangon megismételte: Ó, Jézusom! Ó, Krisztusom!

És már fordult, sietett vissza a teknő és a négy gyermek mellé, a munka és szenvedés sötét odújába. Sérves, dagadt hasával és fel-fellobbanó élniakarásával.

Ó, Jézusom! Ó, Krisztusom!

Jézus pedig ott áll a Főtéren egy templom falának dőlvé, kezén, lábán vércseppekkel. Homlokán töviskoszorú.

Karácsony van, igaz és mégse tehet semmit.

Még mindig úgy van, mint kétezer év előtt:

Megfeszítve.

ÁBEL AMERIKÁBAN

REGENY

Írta: TAMASI ARON

Ha volna olyan ember, aki soha semmiféle titkos dolgot nem tapasztalt az ő életében, csodálkoznia fog azon, ami velem ezekben a percekben történt. Mert kevéssel azután, hogy én Toldit balga gondolatomban a szerencsém elrablójának ítéltém, felálltam az asztaltól és magamra öltvén az új felkötött, elindultam szerencsét próbálni a hirdetések alapján. Az ajtókat szépen bezártam és elgondolkozva haladtam lefelé a lépcsőn, de amint éppen a kapuba értem volna, nagy sietséggel a postás emberbe ütköztem belé.

— Stop! — mondta nekem, ahogy viszapattant rólam és egy sürgős levelet adott átál. Mivel a levél géppel volt címezve s a feladót sem mutatta kívül, hamar visszamentem a szobába, hogy a sürgősség nálam se szenvedjen csorbát. Ahogy felbontottam s révettem egy pillantást, egyszerre felkiáltottam:

— Hiszen ezt Toldi írta!

S mindjárt azt is megtudtam, hogy nemcsak baráti üdvözléről van szó, hanem egyenesen rólam. Mert a levél röviden és szinte parancsoló hangon azt tartalmazta, hogy rögtön szedjem össze a betyárbutort és a legközelebbi vonattal induljak egy Tottenham nevű városba, ami West Virginia államában fekszik s ott mingyárt jelentkezsem a Bányászok és Kereskedők Bankjánál, ahol már minden rendben van és várnak.

Egyrészt nagyon meghatódtam, hogy Toldi Miklós mégsem felejtett el engem, hanem ellenkezőleg, a megélhetésemről is atyailag gondoskodik, másrészt ellenben mindegyre nevetnem kellett azon,

hogy én egy levél miatt valami Tottenham nevű városba menjek, ami West Virginia államában fekszik. Olyanforma volt a dolog, mintha valaki azt írta volna, hogy induljak hamar a Holdba, mert ott minden készen van és várnak.

Annyit mégis elért a levéllel Toldi, hogy az apróhirdetéseket leszállítottam rögtön a lóról s az újságnak egyéb közleményeit kezdtem tanulmányozni, ahogy illett is egy emberhez, akit Tottenhamban a Bányászok és Kereskedők Bankjánál már nagyban várnak. Amikor aztán az újsággal is jóllaktam, elmentem a városba és módosan ebédeltem. Utána hosszasan és élvezettel sétáltam, majd egy mozit is felraktam a látogatásommal. Ilyenformán elmúlt elég jól a nap s elkövetkezett a várva-várt pillanat, hogy én egy szót se szóljak, hanem csak oda-nyújtsam a levelet Gáspár bácsinak és azt mondjam melléje:

— Nézz meg, mert ezeknek tán egy igazgató kéne.

Gáspár bácsi elolvasta figyelmesen a levelet s utána azt kérdezte:

— Hát összecsomagoltál-e?

— A kofferem még megvan — feleltem.

Teréz néni is beléavattuk a nagy eseménybe, hadd lám, miképpen látja helyesnek a dolgot. Ő is azon a véleményen volt, hogy haladék nélkül utra kell szállnom, mert az ilyen vidéki bankoknál jól meg lehet ragadni. Már láttam, hogy csakugyan ut áll előttem s azért vacsora alatt az illető városról kezdtem tudakozódni. Gáspár bácsi csak annyit tudott róla, hogy kisebbfajta bányászvá-

Le a kalappal! — Ez teljesítmény!

Ingelen Októden Super, a bécsi rádióipar mesteralkotása.
Belmont Super, az amerikai rádiótechnika csodája.
Szavalt nappali és tengerentúli gyarmati vétel abszolút szelektív — erőteljes, nemes hang, a legkényesebb igényt is kielégíti.

Kedvező fizetési feltételek!
Rádió „NOVY” Brassó, Rózsater 19.

ros lehet s bizonyosan hegyek között fekszik, mert az a West Virginia bővelkedik hegyekben. Amint így beszélgetünk volna, ismét megjelent egy másik postás és egy sürgönyt hozott az én nevemre. Rosszat sejtettem és így szóltam:

— Azt hiszem, vethessük a keresztet.

Gáspár bácsi felbontotta s hát nevet.

— Holnap indulsz, mert elseje előtt ott kell lenned — mondta.

Mivel azon a napon kedd volt s elseje pedig péntek fejében nagyon közelgett, csakugyan el kellett indulnom másnap. A délutáni háromórás vonatot választottuk s félháromkor már ott is voltunk a hatalmas állomáson. Gáspár bácsi az én pénzből megvette a jegyet s azt a kalapom szalagja mellé dugta, ahogy itt általában szokás. Aztán helyet keresett nekem a vonaton és azt mondotta, hogy a világon semmivel se törődjem, csak éppen a magam kényelmével, mert itt egyebet mindent elintéznek.

Csakugyan igaza is volt, mert otthon a grófok sem tudnak úgy utazni, ahogy én tudtam ezen a vonaton. S mingyárt kezdettől fogva, mert amikor a kalauz megnézte a jegyet s látta, hogy másodmagammal üldögélek egy elég kényelmes bársonyülésen, azt ajánlotta, hogy menjek egy másik ülésre, ahol egyedül leszek és akár heverészhetek is. S ha éppen úgy kívánnám, aludjam nyugodtan, mert csak éjjel egy óraker kell átszállni. Megfogadtam a szavát és felváltva az üldögélést és a heverést egyformán ki-

próbáltam a jóféle bársonyos helyen. Hol Amerika vidékeit néztem, hol pedig az emberi sors vidékeit. Az első elég változatlant volt, mert rengeteg és havas földiken kívül egyebet nemigen láttam, míg ellenben az emberi sors vidékeit hol termő és virágzó rétek, hol vadakban és madarakban bővelkedő erdők s hol pedig égbenyúló hegyek borították.

Este nyolc óra felé egy cifraruhás vasúti udvarló jött oda hozzám: összeszedte a csomagjaimot és felkért engemet, hogy kövessem. Egy olyan hálókülsőbe vezetett, ahol két fekvőhely volt ugyan, de fekvő csak én egyedül. Itt az udvarló elrendezte a csomagjaimot, utána megvettette az alsó ágyat s amikor azzal is kész volt, szépen felémfordult és megkérdezte:

— Az ágyban tetszik-e megenni a vacsorát?

— Köszönöm, nem vagyok beteg — feleltem neki.

Ugy látszik, jól megértette engem, mert öt perc múlva teát, hideg sült húst és narancsot hozott. Azokat elrendezte gondosan a kicsi asztalkára és magamra hagyott. Ahogy rápillantottam a tiszta és takaros elrendezésre és nemkülönben a kiváncsori vacsorára, abban a percben úgy éreztem, hogy háromszor annyit is meg tudnék enni. De alig vettem a második falatot a számba, egyszerre édes apám jutott eszembe, kinek otthon csak kényér ha juthat. Az apám élete lassanként a falu életévé nőtt, a falu élete pedig az egész székely nép életévé. S mi alatt ez fokról-fokra végbement, a lélek is úgy győzte le a testnek minden kívánságát.

Amikor a vasúti apród visszajött, hogy az asztalkát letakarítsa, csodálkozva kérdezte meg:

(Folytatjuk.)

Külföldi porcellánárúk

Rosenthal-, valamint Winterling-gyarmányok
most érkeztek. — Figyelje meg árainkat a kirakatban, modern formák és szép díszletek a következő árak mellett:

Ebédlikészlet	6 személyes	1200.—	lejtől
Kávékészlet	6	340.—	"
Teáskészlet	6	340.—	"
Feketekávékészlet	6	210.—	"
Tésztáskészlet	6	140.—	"
Kompótoskészlet	6	140.—	"

JEKELIUS & STOTZ

Brassó, Károly király-utca (Kapu-utca) 11.

100.000 felvilágosodott ember

vár erre az értékes műre, melyet orvostudós szerzője negyven évi orvosi gyakorlat gazdag tapasztalatai alapján írt az emberiség gyógyítására és segítségére. Aki szeretneinek a legjobbat akarja, ajándékozza meg őket ezzel a könyvvel:

Természetes gyógy mód és táplálkozás

Írta: BUCSANYI GYULA dr., egészségügyi tanácsos, főorvos.

A tartalomjegyzék rövid kivonata: A természetes életmód alapfogalma. Természetes táplálkozás. Mi az ember természetes tápláléka? Vegetarizmus. A vér megromlása, helytelen táplálkozás folytán. A táplálékok. A bus. Tojás. Hüvelyesek. A sajt. A szénhidrátok. A zsírok. A vitaminok. Főzelék. Gyümölcs. A fűszerek. Alkohol. Nyersdiéta. Hogyan és mennyit együnk? Napfürdés. A nap a tudóbajoknál. A nap a köcsvényknél. Napfény a szívbántalmak kezelésénél. A napfény az anyagcsere bántalmaknál. Napfürdés a gyomor-bántalmaknál. Napfény a női bajoknál. A gyermekek napfürdője. Minek tulajdonítom a napfény gyógyhatását? A légfürdés. A torna. Fürdés, mosakodás. Hogyan használjuk a hideg vizet belülről. Az alvás. A levegő. Idegápolás. Lélekápolás. A lélek gondozása. A vízgöygmódok. A hideg víz, mint gyógytényező. Gyermekápolás. A csecsemő gondozása. A szoptatás. A gyermek ápolása az első életévben. A kopálókúra. Gyümölcsek. A betegség megelőzése. Egyes, gyakrabban előforduló betegségek természetes gyógykezelése. Agyvérzés. Álmatlanság. Agyguta. Aranyér. Arczsába. Asthma. Angolkór. Buskomorság. Bőrbántalmak. Bőrférges. Bőrhurut. Csusz. Cukorbetegség. Csontszu. Étvágytalanság. Elhízás. Epekő. Farscsontzsába. Fehér folyás. Gégehurut. Gerinevelő sorvadás. Gyomor-bajok. Göresős havibaj. Hányás. Hasmenés. Heregyulladás. Hólyaghurut. Hízaló gyögmód. Hőghurut. Ideggyengeség. Idegbénulás. Idegzsába. Impotencia. Karbunkulus. Köcsvény. Légcsőhurut. Májbajok. Méhgyulladás. Ondófolás. Orrvérzés. Orrbűz. Paralizis progressiva. Petefészekgyulladás. Sápikór. Szájbűz. Sárgaság. Székrekedés. Szédülés. Skrophulózis. Szív-bajok. Rekedtség. Rheumatizmus. Ischiás. Téríszony. Tüdővész. Tüdő táguzás. Vérhas. Vércsegenység. Vértartó teák. Vesebajok. Vízibetegségek. Visszértágulatok. Utóérelmeszesedés, stb. E mű a magyar könyvpiac szenzációja. A leg többet forgatott olvasmánya öregnek és fiatalnak.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában. Ára 120.— Lei.
(V. dékre plusz portó).

Ráncos, szeplős, mitesszeres, pattanásos arcok teljes kikézelése új módszerrel — **Kellemetlen hajszálak, szemöldök végleges kiirtása** villany-nyal. — Forduljon bizalommal intézetemhez

„Margó” kozmetika

Brassó, Buzasor 7. II. emelet

Szép kert

cca 7000 m²

(nagy gyümölcsfa és nemes fenyőfaállomány-nal), lakóházzal a város területén, nagyon előnyösen eladó. — Bővebbet F. Gross-nál, Brassó, Mihály Vaida-utca 9. Tel. 709.

APROHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Keresek 2-3 járatu vizimalmot, bérbe vagy százalékra. Fazekas András Tuznad Sat. 16764

Jóforgalmu csiki községben kiadó üzlethelyiség berendezéssel és lakással. Cim 16727 szám alatt a brassói kiadóban.

Record harisnyakötőgépek jókarban teljes felszereléssel, juttányosan eladók. Cim: Tözsér. dohánytözsde Joseni — Ciuc. 16720

Ha eltekint a részletfizetéstől sokat takarít meg készpénzvásárlással, ha a régi bizalommal felkeresi Nagy Ferenc cipőüzletét, Brassó, Regale Carol 19. 16749

Kötőgépet keresek megvételre. Cimeket és árat Brassói Lapokhoz kérem. 16788

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Üzemképes cséplőszekrényt, arató, daráló-gépet, dupla tárcsást keres Sára, Sepsiszentgyörgy. 16796

Állást keres

Intelligens, jömegjelenésű kereskedő 20.000 lej tőkével megfelelő állást keres, esetleg betársulna élelmiszer üzletbe, București, Constanța, Galati városunkban. Megkeresés „Rendkívül agilis” jellegre Rudolf Mosse Oradea küldendő 16782

Állást nyer

Sesselfabrik sucht in Möbelbranche gut eingeführten absolut seriösen Vertreter für Siebenbürgen. Sachsen bevorzugt. Offerten an die Redaktion unter „Bugmöbel“.

Ispánt, nőtlent keresek. Dánjel Elemér gazdasága, Gănești, jud. Târnava Mică. 16794

Bukarest

Papian és ágynemű különlegességek, valamint iparművészeti lakásdíszítési cikkek szolid árakban, Luxor, C. Vitoriei 50. Pasajul Imobiliare Cég tulajdonos: Szűcs D. 21295

Dr. Botvinik berlini specialista bőr- és nemibajokban Rendel 12-2, 5-8-ig. Vasárnap 9-10-ig. Bukarest, Piața Rosetti 6. (Bulev. Carol). Telefon: 3/34-11.

Berla Nándorné zongoratanárnő Kolozsvárról Bukarestbe költözött, kezdőket, haladókat lakásán, vagy otthonukban tanít. Str. Latină 6 bis. Megkereséseket levelezőpostán, vagy telefonon 3-72-7.

Diákok részére, karácsonyi szünet alatt tánckurzusokat tartok. Minden modern táncok tanítását, négyes- és hetenkezes táncokat, 200 lej tandíj. Különórák megbeszélés szerint. Beiratkozás Lipscani 7 I. em. Fürst tanítanárnő. 212150